

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂ
ບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ
"ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III"
ໄລຍະ 2021-2030

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມັງກອນ 2023

ສາລະບານ

ຄຳນຳ.....	iii
ຄຳຂອບໃຈ	v
ການອະທິບາຍສັບ	vi
ຄຳຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ.....	viii
I. ພາກສະເໜີ	1
1. ຄວາມເປັນມາ.....	1
2. ບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດ	2
3. ຂອບເຂດຂອງຍຸດທະສາດ.....	3
4. ຂັ້ນຕອນການສ້າງຍຸດທະສາດ.....	3
II. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂອງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ	4
1. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂອງສາກົນ	4
2. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນລະດັບພາກພື້ນ	5
3. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນ ສປປ ລາວ	6
3.1 ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.....	6
3.2 ນິຕິກຳ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ	8
3.2.1 ນິຕິກຳສະເພາະຂອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ	8
3.2.2 ນິຕິກຳຂອງຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.....	8
3.2.3 ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.....	10
3.2.4 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ	11
3.3 ຜົນສຳເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.....	12
3.3.1 ຜົນສຳເລັດ	12
3.4 ຂໍ້ຄົງຄ້າງ, ສິ່ງທ້າຍ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້.....	13

3.4.2 ສິ່ງທ້າທາຍ	15
3.4.3 ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້	15
III. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ 2021-2030 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III”	16
1. ວິໄສທັດ.....	16
2. ຫຼັກການລວມ	16
3. ເປົ້າໝາຍລວມ.....	16
4. ຄາດໝາຍສູ່ຊີນ.....	17
5. ຍຸດທະສາດ.....	17
IV. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	19
1. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ	19
2. ງົບປະມານ ແລະ ການລະດົມທຶນສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ	20
3. ການຮ່ວມມືກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ.....	20
4. ຄວາມຍືນຍົງ.....	21
5. ການສ້າງຈິດສຳນຶກ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	21
6. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ	21
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ແຜນທີ່ການຖິ້ມລະເບີດ ຂອງ ສ. ອາເມລິກາ ຢູ່ ສປປ ລາວ.....	
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສຽງໄພ ໄລຍະ 2011-2020.....	i
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຕົວເລກຜູ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ຈາກ ລບຕ	ii
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4 : ເສັ້ນສະແດງຈຳນວນການເກີດອຸປະຕິເຫດ ແລະ ຜູ້ເຄາະຮ້າຍ ແຍກເປັນປີ.....	iii
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5: ການກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍ ລບຕ	iv
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ຕາຕະລາງໂຄງການ ແລະ ງົບປະມານ ແຕ່ເດືອນ ມັງກອນ 2022.....	v
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 7: ເອກະສານອ້າງອີງ	viii

ຄຳນຳ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເອີ້ນວ່າ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III (2021-2030)” ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນຕາມທິດຂອງການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງລັດຖະບານ; ຜົນໄດ້ຮັບ, ສິ່ງທ້າທາຍ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້ຈາກການປະເມີນຜົນ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ສະບັບທີ II ໃນໄລຍະ 10 ປີ ຜ່ານມາ (2011-2020) ແລະ ອີງໃສ່ເປົ້າໝາຍການ ພັດທະນາແບບຍືນຍົງ 18 “ ຊີວິດທີ່ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ” ນຳພາໂດຍຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງ ຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ (ຄຊກລ) ກໍ່ຄືກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ວິຊາການ ຈາກອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ.

ຂັ້ນຕອນຂອງການພັດທະນາຍຸດທະສາດແມ່ນເລີ່ມຈາກການປຶກສາຫາລືກັບບັນດາກະຊວງ, ພາກສ່ວນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງຂອງລັດຖະບານພ້ອມທັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ຮ່າງຍຸດທະສາດ ແລະ ໄດ້ວ່າຈ້າງທີ່ປຶກສາ ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ວິໄຈແຫຼ່ງຂໍ້ມູນກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍຜ່ານການດຳເນີນການສຳພາດ ແລະ ຈັດກອງ ປະຊຸມວິຊາການກັບບັນດາຂະແໜງ ການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ບັນດາປະເທດຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ ເພື່ອລະດົມແນວຄວາມຄິດທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ການຮ່າງຍຸດທະສາດ. ພ້ອມດຽວ ກັນນີ້, ຮ່າງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວຍັງກໍ່ໄດ້ຖືກນຳສະເໜີຜ່ານກອງປະຊຸມຄະນະຊີ້ນຳຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ກອງປະຊຸມກຸ່ມຂະແໜງການ (SWG) ແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ ທັນແຕກ ແລະ ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນແຂວງ ຊຶ່ງກໍ່ໄດ້ຮັບຄວາມເປັນ ເອກກະພາບທາງດ້ານເນື້ອໃນ. ສະນັ້ນ, ທາງດ້ານໂຄງຮ່າງ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ເຫັນວ່າມີ ຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ມີເນື້ອໃນທີ່ຊັດເຈນ ສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ ຊາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ພ້ອມທັງສາມາດປະຕິບັດພັນທະສາກົນ. ຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ປະກອບດ້ວຍວິໄສທັດ, ຫຼັກການລວມ, ເປົ້າໝາຍ ລວມ ຮອດ 2030, 7 ຄາດໝາຍສູ່ຊົນ, 4 ຍຸດທະ ສາດ ແລະ 6 ແຜນງານ ທີ່ຈະໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປະຕິບັດໃນໄລຍະ 2021-2030.

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ເສັ້ນທາງ ກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄວາມພະຍາຍາມ, ຄວາມມຸ່ງໝັ້ນ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງ ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ, ການສ້າງໂອກາດ ແລະ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ການພັດທະນາ ທັງເປັນການປົກປ້ອງ, ຊ່ວຍເຫຼືອ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າທີ່ດຳລົງຊີວິດ ຢູ່ເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ແລະ ສະແດງເຖິງຄວາມພະຍາມສູງໃນການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ໂດຍສະເພາະການເພີ່ມທະວີການຮ່ວມມືກັນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃຫ້ເຊື່ອມສານກັບນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ສິນທິສັນຍາຕ່າງໆຂອງ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນໃຫ້ມີບາດກ້າວຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນໃນອະນາຄົດ.

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ. 17 JAN 2023

ລັດຖະມົນຕີ, ປະທານ ຄຊກລ

ຄຳຂອບໃຈ

ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໃນນາມຕາງໜ້າຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ກໍ່ຄືລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈຮູ້ບຸນຄຸນຢ່າງຈິງໃຈມາຍັງບັນດາທ່ານທີ່ໄດ້ປະກອບສ່ວນອັນສຳຄັນເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄ້ວາ ສ້າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “**ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III**” ໂດຍສະເພາະ ແມ່ນຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງຄະນະຮັບຜິດຊອບສ້າງຮ່າງຍຸດທະສາດ ທີ່ເປັນຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ, ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງການເງິນ, ສູນກາງສະຫະພັນແມ່ຍິງລາວ ແລະ ສູນກາງຊາວໜຸ່ມປະຊາຊົນປະຕິວັດລາວ, ຄະນະວິຊາການຂອງຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ພາກສ່ວນອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ຕັ້ງໜ້າປະກອບສ່ວນທັງສະຕິປັນຍາ ແລະ ເວລາເຮັດໃຫ້ ຮ່າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “**ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III**” ສະບັບນີ້ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດເປັນຢ່າງດີ. ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈມາຍັງ ອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ (UNDP) ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ທີມງານຮັບຜິດຊອບວຽກງານເກັບກູ້ລະເບີດ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ ແລະ ງົບປະມານໃນການຄົ້ນຄ້ວາ, ປຶກສາຫາລື ແລະ ສ້າງຮ່າງຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “**ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III**” ສະບັບນີ້.

ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ຕາງໜ້າຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ (ຄຊກລ) ກໍ່ຄືລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຂໍສະແດງຄວາມຂອບໃຈ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານທີ່ໃຫ້ການຮ່ວມມື ແລະ ປະກອບສ່ວນ ດ້ານຄວາມຄິດຄວາມເຫັນ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳຕ່າງໆ ເຂົ້າໃນຮ່າງເນື້ອໃນຍຸດທະສາດສະບັບນີ້.

ການອະທິບາຍສັບ

ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໝາຍເຖິງ ລະເບີດ ແລະ ທາດລະເບີດ ທຸກຊະນິດທີ່ຕົກຄ້າງແຕ່ປາງສົງຄາມ ເປັນຕົ້ນ ໂບມໃຫຍ່, ລູກຈະຫຼວດ, ລະເບີດມື, ລູກປືນ, ລະເບີດລູກຫວ່ານ, ລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ລະເບີດອື່ນໆ.

ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໝາຍເຖິງ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານມະນຸດ ສະທຳ ແລະ ວິສາຫະກິດ ທີ່ເຮັດໜ້າທີ່ແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເພື່ອມະນຸດສະທຳ ໝາຍເຖິງ ອົງການ, ໂຄງການ ແລະ ສະມາຄົມ ທີ່ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວ ແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໂດຍບໍ່ຫວັງຜົນກຳໄລ.

ອົງການປະຕິບັດງານພາກວິສາຫະກິດ ໝາຍເຖິງ ບໍລິສັດເກັບກູ້ລະເບີດ ພາກເອກະຊົນ ເຮັດໜ້າທີ່ການເກັບກູ້ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອຫວັງຜົນກຳໄລ.

ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ໝາຍເຖິງ ການໃຫ້ຄວາມຮູ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ກ່ຽວກັບຜົນຮ້າຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແກ່ສັງຄົມ ໂດຍຜ່ານພາຫະນະສື່ມວນຊົນ, ຫຼັກສູດການຮຽນການສອນ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ.

ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ຖືກບາດເຈັບ, ຜູ້ເສຍຊີວິດ, ລວມທັງສະມາຊິກຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ ຈາກການເກີດອຸປະຕິເຫດຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອທາງການແພດ, ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ, ການມີວຽກເຮັດງານ ທຳ, ການຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ/ຫຼື ການຊ່ວຍເຫຼືອອື່ນ ໃຫ້ແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຊຸມຊົນ ຈາກການເກີດອຸປະຕິເຫດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ການກວດກູ້ລະເບີດ ໝາຍເຖິງ ການລົບລ້າງຄວາມອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ອອກຈາກພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງດ້ວຍການທຳລາຍແບບບໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ຫຼື ແບບເຄື່ອນຍ້າຍ ໂດຍອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

ການສຳຫຼວດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໝາຍເຖິງ ການເກັບກຳຂໍ້ມູນສະພາບພື້ນທີ່ພູມສັນຖານ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງ, ຜົນກະທົບ, ສະພາບແວດລ້ອມ ຕໍ່ເສດຖະກິດສັງຄົມ ຕາມມາດຕະຖານຂອງການສຳຫຼວດ.

ການສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ ໝາຍເຖິງ ຂະບວນການເກັບກຳຂໍ້ມູນຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການເກີດອຸປະຕິເຫດ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກູ້, ທຳລາຍ ແລະ ການວິເຄາະ ໂດຍປາສະຈາກການນຳໃຊ້ວັດຖຸອຸປະກອນ ເພື່ອຊອກຫາຈຸດຫຼັກຖານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ການສຳຫຼວດແບບວິຊາການ ໝາຍເຖິງ ການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຫຼັກວິຊາການທີ່ຖືກຕ້ອງ ໂດຍນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນຈາກການສຳຫຼວດບໍ່ແມ່ນແບບວິຊາການ ເພື່ອຊອກຫາຈຸດຫຼັກຖານ ເພື່ອກຳນົດວ່າມີລະເບີດຕົກຄ້າງ ລວມທັງການຢັ້ງຢືນພື້ນທີ່ອັນຕະລາຍຈາກລະເບີດລູກຫວ່ານ.

ການຢັ້ງຢືນພື້ນທີ່ອັນຕະລາຍ ໝາຍເຖິງ ການພົບເຫັນລະເບີດໃດໜຶ່ງ ລວມທັງ ລະເບີດລູກຫວ່ານ, ຊຶ່ງເປັນຕ້ອງໄດ້ກວດກູ້ ເພື່ອໃຫ້ພື້ນທີ່ມີຄວາມປອດໄພ.

ການທຳລາຍລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໝາຍເຖິງ ການທຳລາຍແບບບໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ແລະ ແບບເຄື່ອນຍ້າຍ.

ການທຳລາຍແບບບໍ່ເຄື່ອນຍ້າຍ ໝາຍເຖິງ ການທຳລາຍກັບທີ່ ໂດຍໄດ້ຮັບການພິສູດ ແລະ ຍັງຢືນຈາກຊ່ຽວຊານ ທຳລາຍລະເບີດຂັ້ນສູງ ແລະ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມປອດໄພຕໍ່ ຄົນ ,ສັດ ,ວັດຖຸ ,ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ອ້ອມຂ້າງ.

ການທຳລາຍລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງແບບເຄື່ອນຍ້າຍ ໝາຍເຖິງ ການນຳເອົາລະເບີດໄປທຳລາຍຢູ່ສະໜາມທີ່ ກຳນົດໄວ້ ໂດຍໄດ້ຮັບການພິສູດ ແລະ ຍັງຢືນຈາກຊ່ຽວຊານທຳລາຍລະເບີດຂັ້ນສູງ ແລະ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມ ປອດໄພຕໍ່ ຄົນ, ສັດ, ວັດຖຸ, ສິ່ງປຸກສ້າງ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ.

ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ໝາຍເຖິງ ການກວດກາຄົ້ນພົບທີ່ການກວດກູ້ ກ່ອນມອບຜື້ນທີ່ໃຫ້ພາກສ່ວນ ກ່ຽວຂ້ອງນຳໃຊ້ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການຍັງຢືນຄຸນນະພາບ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ຕາມມາດຕະຖານການ ແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ການຍັງຢືນຄຸນນະພາບ ແມ່ນການຍັງຢືນ ວິທີການບໍລິຫານ ແລະ ລະບຽບການປະຕິບັດງານ.

ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ ແມ່ນການກວດກາຄຸນນະພາບໜ້າວຽກຂອງອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງ ທີ່ປະຕິບັດສຳເລັດ ພາຍໃນ 6 ເດືອນ.

ຖານຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໝາຍເຖິງ ເຄື່ອງມື ບັນທຶກ ແລະ ເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ປະຫວັດການຖິ້ມລະເບີດໃນປາງສົງຄາມ, ການສຸ່ວຮົບພາກພື້ນດິນ, ອາກາດ ແລະ ການປະຕິບັດງານພາກສະໜາມ.

ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ໝາຍເຖິງ ລະບຽບຂອງການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະ ຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍ, ການກວດຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ແລະ ຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລບຕ. ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ແລະ ຜູ້ທີ່ນຳໃຊ້ຜື້ນທີ່ດິນ ຈາກການກວດກູ້ລະເບີດ.

ຜູ້ໃຫຍ່ຍິງ, ຜູ້ໃຫຍ່ຊາຍ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸແຕ່ 18 ປີ ຂຶ້ນໄປ.

ເດັກຍິງ, ເດັກຊາຍ ໝາຍເຖິງ ຜູ້ທີ່ມີອາຍຸ ຕໍ່າກວ່າ 18 ລົງມາ.

ຄຳຫຍໍ້ ແລະ ຄວາມໝາຍ

APMBC	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການຫ້າມລະເບີດຝັງດິນຕໍ່ຕ້ານບຸກຄົນ
AP	ລະເບີດຕໍ່ຕ້ານບຸກຄົນ
AC	ຜື່ນທີ່ກວດກູ້
ARMAC	ສູນປະຕິບັດງານລະເບີດຝັງດິນພາກພື້ນອາຊຽນ
CCM	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ
CCW	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມການນຳໃຊ້ອາວຸດທຳມະດາບາງຊະນິດ
CHA	ຜື່ນທີ່ຢັ້ງຢືນວ່າ ເປັນອັນຕະລາຍ
CMRS	ການສຳຫຼວດລະເບີດລູກຫວ່ານ
CRC	ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍສິດທິເດັກ
CRPD	ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍ ສິດທິຂອງຄົນພິການ
EO	ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ
EORE	ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ຈາກ ລບຕ
ERW	ລະເບີດທີ່ເສດເຫຼືອຈາກສົງຄາມ
GICHD	ສູນປະຕິບັດງານເພື່ອມະນຸດສະທຳສາກົນເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດຝັງດິນເຈນີວາ
GoL	ລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ
HI	ອົງການມະນຸດສະທຳ & ການມີສ່ວນຮ່ວມ
ICRC	ອົງການກາແດງ ສາກົນ
IMSMA	ຖານຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ
IMAS	ມາດຕະຖານສາກົນ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂລະເບີດຝັງດິນ
IM	ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ
INGO	ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ
KAP	ຄວາມຮັບຮູ້, ທັດສະນະ ແລະ ພຶດຕິກຳ
KOICA	ອົງການຮ່ວມມືສາກົນ ເກົາຫຼີ
Lao PDR	ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
MAG	ອົງການເກັບກູ້ລະເບີດແມ້ກ
SDG	ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ
MoD	ກະຊວງປ້ອງກັນປະເທດ
MoES	ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ
MoAF	ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

MoLSW	ກະຊວງແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ
NPA	ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກປະຊາຊົນ ນັອກແວ
NRA	ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ
NTS	ສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ
PM/WRA	ຫ້ອງການ ຫຼຸດຜ່ອນອາວຸດຄັງແສງ ຂອງກະຊວງການຕ່າງປະເທດ ສ. ອາເມລິກາ
SEOD	ຊ່ຽວຊານທຳລາຍລະເບີດ
SOP	ກົດລະບຽບໃນການປະຕິບັດງານ
ToC	ທິດສະດີການປ່ຽນແປງ
UNDP	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການພັດທະນາ
UNICEF	ອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ສຳລັບກອງທຶນສາກົນເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອເດັກ
UNIT58	ກອງກວດກູ້ ລບຕ ເພື່ອມະນຸດສະທຳກອງທັບ
UXO	ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ
UXO Lao	ໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດ
VA	ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ
QM	ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ

I. ພາກສະເໜີ

1. ຄວາມເປັນມາ

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກໜ່ວງກວ່າໝູ່ໃນໂລກຈາກການຖິ້ມລະເບີດ ເມື່ອທຽບໃສ່ຈຳນວນປະຊາກອນ. ໃນໄລຍະສົງຄາມອິນໂດຈີນ ແຕ່ປີ 1964-1973, ສປປ ລາວ ເປັນສະໜັມລະພູມສູ່ຮີບອັນດູເດືອດ ທາງບົກ ແລະ ທາງອາກາດ, ຊຶ່ງຕາມສະຖິຕິຂອງສະຫະລັດອາເມລິກາ ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ ແມ່ນໄດ້ຖິ້ມລະເບີດຫຼາຍກວ່າ 2.000.000 ໂຕນ ໃນນັ້ນ ມີລະເບີດລູກຫວ່ານ ຫຼາຍກວ່າ 270.000.000 ໜ່ວຍ ແລະ ຄາດວ່າມີ 80.000.000 ໜ່ວຍ ທີ່ຍັງບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຍັງຢາຍຢູ່ຜືນແຜ່ນດິນຂອງລາວ ພາຍຫຼັງສົງຄາມສິ້ນສຸດ.

ເຖິງແມ່ນວ່າ ສົງຄາມໄດ້ສິ້ນສຸດລົງເປັນເວລາ 48 ປີແລ້ວ ແຕ່ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຍັງສືບຕໍ່ເປັນໄຟຂົ່ມຂູ່ ຕໍ່ການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ, ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ ການຜັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ, ການຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍຜັດທະນາ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການຜັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ປີ 2030, ຊຶ່ງໄດ້ເຮັດໃຫ້ມີຜູ້ເສຍຊີວິດ ແລະ ບາດເຈັບ ຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຈຳນວນ 50.000 ຄົນ¹ ໃນນັ້ນ ເສຍຊີວິດ 30.000 ຄົນ ແລະ ບາດເຈັບ 20.000 ຄົນ.

ພາຍຫຼັງປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການປົດປ່ອຍ, ລັດຖະບານໄດ້ມີຄວາມພະຍາຍາມແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ. ຈົນຮອດຊຸມປີ 1990 ໄດ້ມີການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ຜູ້ຊ່ຽວຊານອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ສັງກັດລັດຖະບານ ແລະ ຕໍ່ມາແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງ ອົງການສະຫະປະຊາຊາດເພື່ອການຜັດທະນາ ແລະ ອົງການ ຍຸນິເຊບ. ໃນປີ 1996 ລັດຖະບານໄດ້ສ້າງຕັ້ງໂຄງການເກັບກູ້ເບີດແຫ່ງຊາດຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃນການເກັບກູ້ລະເບີດອອກຈາກຜືນທີ່ທຳມາຫາກິນ, ການຜະລິດ ແລະ ທຸລະກິດຂອງປະຊາຊົນລາວ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ, ປີ 2004 ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ຢູ່ ສປປ ລາວ ສຳລັບປີ 2003-2010 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ”. ຮອດປີ 2006 ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ. ປີ 2012 ລັດຖະບານໄດ້ຮັບຮອງ, ປະກາດໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ສຳລັບປີ 2011 ເຖິງ 2020 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ II”, ເຊິ່ງໄລຍະເວລາຂອງຍຸດທະສາດນີ້ໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ, ແຕ່ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຍັງໄດ້ສືບຕໍ່ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຍິ່ງ ເພື່ອເປັນທິດທາງອົງການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ ແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ເປັນບ່ອນອີງ ຈຶ່ງໄດ້ສືບຕໍ່ສ້າງຍຸດທະສາດສະບັບທີ III ເພື່ອເປັນການສືບຕໍ່ບຸລະນະຍຸດທະສາດສະບັບທີ II ໃຫ້ມີເນື້ອໃນ, ຄາດໝາຍ ແລະ ວິທີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ຄົບຖ້ວນກວ່າເກົ່າ ແຕ່ 2021-2030 ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບໄລຍະເວລາຂອງວາລະປີ 2030 ກ່ຽວກັບເປົ້າໝາຍການຜັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ຂອງສາກົນ, ຊຶ່ງວາລະປີ 2030 ນີ້ ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮອງເອົາເປົ້າໝາຍການຜັດທະນາແບບຍືນຍົງແຫ່ງຊາດ ທີ່ 18 ຂອງຕົນ ທີ່ເອີ້ນວ່າ “ຊີວິດທີ່

¹ IMSMA, 16 ທັນວາ 2021

ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ" ລວມເຂົ້າໃນບັນດາເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ຂອງສາກົນ ດັ່ງກ່າວ.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສືບຕໍ່ແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຕົກຄ້າງ ບົນຜືນຖານການຖອດ ຖອນຈາກບົດຮຽນຕົວຈິງ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດ ບໍ່ທັນແຕກ ສຳລັບປີ 2011 ເຖິງ 2020 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ II” ຜ່ານມາ ແລະ ເພື່ອປະກອບສ່ວນໃນ ການປະຕິບັດສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ ແລະ ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ປີ 2030. ຍຸດທະສາດ ໄດ້ວາງຄາດໝາຍສູງສຸດ ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນການບັນລຸວິໄສທັດ ໂດຍການເຮັດ ໃຫ້ ສປປ ລາວ ກາຍເປັນປະເທດທີ່ປາສະຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງທັງໝົດ.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ປະກອບສ່ວນ ປະຕິບັດສິນທິສັນຍາຫຼາຍສະບັບ ແລະ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນ ພັດທະນາຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງຢ່າງກວ້າງຂວາງ. ດັ່ງນັ້ນ, ການເຊື່ອມສານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງ ຫຼາຍຂະແໜງການ ແມ່ນກົນໄກທີ່ສຳຄັນ ເພື່ອບັນລຸແຜນຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ລວມທັງການເຊື່ອມສານ ບົດບາດ ຍິງ-ຊາຍ ແລະ ການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ. ຍຸດທະສາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາພາຍໃຕ້ການນຳພາຂອງຄະນະ ກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍການສະໜັບສະ ໜູນຂອງອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ແລະ ການປົກສາຫາລື ກັບບັນດາຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ, ການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ, ປະເທດຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ.

2. ບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງຍຸດທະສາດ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດສະບັບນີ້ ມີບົດບາດ ແລະ ຄວາມສຳຄັນເປັນຢ່າງຍິ່ງ ໃນການຫຼຸດຜ່ອນສິ່ງກົດຂວາງ ຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາປະເທດຊາດ, ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ກັບການຄຸ້ມຄອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ແລະ ການກຳນົດບຸລິມະສິດພື້ນທີ່ການສຳຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ລບຕ ເພື່ອຕອບສະໜອງຕໍ່ການນຳໃຊ້ທີ່ດິນ ແລະ ນຳໃຊ້ງົບປະມານ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs) ປີ 2030 ແລະ ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ.

ບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນເປັນອຸປະສັກອັນໃຫຍ່ຫຼວງຕໍ່ການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ, ກົດຂວາງການພັດທະນາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ການແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ, ການເຂົ້າ ເຖິງພື້ນທີ່ການຜະລິດ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ, ເຊິ່ງລັດຖະບານ ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຖືເອົາວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເປັນວຽກງານບຸລິມະສິດ ໂດຍໄດ້ກຳນົດເຂົ້າໃນແຜນການ ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ແລະ ແຜນພັດທະນາວຽກງານແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ (2021-2025), ພ້ອມກັນນັ້ນ ລັດຖະບານກໍ່ໄດ້ ສົ່ງເສີມອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂ ລບຕ ເພື່ອມະນຸດສະທຳ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂ ລບຕ ພາກວິສາຫະກິດ ໃນການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງ ໄພ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກຄາະຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ລບຕ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ ແກ່ອົງການປະຕິບັດງານ, ການພັດທະນາບຸກຄະລາກອນ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຂອງການສຳຫຼວດກວດກູ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລບຕ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປະສານງານແຕ່ລະຂັ້ນ ແລະ ການເຊື່ອມສານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເຂົ້າສູ່ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

3. ຂອບເຂດຂອງຍຸດທະສາດ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ຈະຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນໃນ ສີ່ ດ້ານ ດັ່ງນີ້:

- 1) ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍລົງເທື່ອລະກ້າວ;
- 2) ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ສາມາດກັບຄືນສູ່ສັງຄົມ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ດ້ວຍການປົນປົວ, ຝຶນຝຸບປັບ, ສົ່ງເສີມການສຶກສາ, ການປະກອບອາຊີບ, ມີວຽກເຮັດງານທຳ ແລະ ອື່ນໆ;
- 3) ການປົດປ່ອຍພື້ນທີ່ດິນ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ດ້ວຍການ ສຳຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ;
- 4) ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

4. ຂັ້ນຕອນການສ້າງຍຸດທະສາດ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນບົນຜົນຖານຜົນຂອງການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ສຳລັບປີ 2011 ເຖິງ 2020 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ II”, ໂດຍຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດ ເພື່ອການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໂດຍ ອົງການ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ປະຈຳ ສປປ ລາວ, ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງພາກລັດ, ພາກວິສາຫະກິດ, ອົງການປະຕິບັດງານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ບັນດາປະເທດຜູ້ໃຫ້ທຶນ.

ຂະບວນການສ້າງຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ແມ່ນໄດ້ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ວິໄຈຂໍ້ມູນຕ່າງໆທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ໄດ້ດຳເນີນການສຳພາດພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ ເຊັ່ນ: ຂົງເຂດການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ, ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ລບຕ. ນອກຈາກນີ້ ຍັງໄດ້ວິໄຈຂໍ້ມູນ ແລະ ຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເຊັ່ນ: ຂະແໜງ ການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ, ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ກະສິກຳປ່າໄມ້ ແລະ ອື່ນໆ, ລວມທັງການປຶກສາຫາລືກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ແລະ ເກັບກຳຂໍ້ມູນຕົວຈິງຢູ່ພາກສະໜາມ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສ້າງຍຸດທະສາດສະບັບນີ້.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ປະກອບ 4 ພາກ ຄື: I. ພາກສະເໜີ; II. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ; III. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ 2021-2030 ແລະ IV. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

II. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂອງສາກົນ ແລະ ພາກພື້ນ

1. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂອງສາກົນ

ໃນຊຸມປີ 1970 ປະຊາຊົນໃນໂລກໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດຕ່າງໆ ຍ້ອນຜົນຂອງສົງຄາມ ຈຶ່ງເຮັດມີລບາດ ຕົກຄ້າງໃນຫຼາຍປະເທດ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ, ກາຍເປັນຄົນພິການ ແລະ ເປັນອຸປະສັກຕໍ່ການພັດທະນາຂອງແຕ່ລະປະເທດ. ຕໍ່ມາປະຊາຄົມໂລກ ໄດ້ມີການປົກສາຫາລື ແລະ ຊອກວິທີການຮ່ວມມືເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາ ລບາດ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ແຕ່ລະປະເທດໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພິເສດລາວ, ໄດ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຊຶ່ງກັນ ແລະ ກັນ ໂດຍຜ່ານກອງປະຊຸມຕ່າງໆ ແຕ່ຍັງບໍ່ທັນມີນິຕິກຳສາກົນເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງເປັນເອກະພາບ. ດັ່ງນັ້ນ, ໃນວັນທີ 19-30 ພຶດສະພາ 2008 ຢູ່ທີ່ນະຄອນດູບຣິນ, ປະເທດ ອຽກລັງຈຶ່ງໄດ້ມີກອງປະຊຸມການທູດ ເພື່ອຮັບເອົາສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະເບີດລູກຫວ່ານ (CCM) ຢ່າງເປັນທາງການ, ຊຶ່ງສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເປີດໃຫ້ລົງນາມໃນວັນທີ 3 ທັນວາ 2008 ທີ່ນະຄອນຫຼວງ ອອດສໂລ, ປະເທດ ນອກແວ ແລະ ມີຜົນບັງຄັບໃຊ້ໃນວັນທີ 1 ສິງຫາ 2010, ປະຈຸບັນ ມີ 110 ປະເທດ ເປັນລັດພາຄີ ແລະ ມີ 13 ປະເທດ ໄດ້ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນ ໃນນີ້ລວມທັງ ສປປ ລາວ. ກອງປະຊຸມລັດພາຄີເປັນເວທີປົກສາຫາລື ແລະ ເປັນກົນໄກແລກ ປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ທົບທວນ ແລະ ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລວມທັງສິ່ງທ້າຍຂອງແຕ່ລະລັດພາຄີ ແລະ ພ້ອມກັນເອກະພາບແຜນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນຕໍ່ໜ້າ. ກອງປະຊຸມຄັ້ງທຳອິດຂອງສົນທິສັນຍາ ໄດ້ຈັດຂຶ້ນຢູ່ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປ ລາວ ໃນລະຫວ່າງວັນທີ 9-11 ພະຈິກ 2010 ເຊິ່ງໄດ້ຮັບຮອງເອົາແຜນປະຕິບັດງານວຽງຈັນກ່ຽວກັບສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ. ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະເບີດລູກຫວ່ານ ໄດ້ຮັບການທົບທວນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃນແຕ່ລະປີ ແລະ ທຸກໆ 5 ປີ, ເຊິ່ງຕາມເນື້ອໃນທີ່ກຳນົດ ຢູ່ມາດຕາ 4 ຂອງສົນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ ສປປ ລາວ ຕ້ອງເກັບກູ້ລະເບີດລູກຫວ່ານໃຫ້ສຳເລັດບໍ່ໃຫ້ກາຍວັນທີ 1 ສິງຫາ 2020, ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງບໍ່ສາມາດສຳເລັດ, ຈຶ່ງໄດ້ສະເໜີຂໍຕໍ່ໄລຍະເວລາ ໂດຍໄດ້ຖືກຮັບຮອງໃນກອງປະຊຸມລັດພາຄີຄັ້ງທີ IX ຮອດວັນທີ 31 ກໍລະກົດ 2025, ກໍລະນີບໍ່ສຳເລັດຈະໄດ້ ສະເໜີຂໍຕໍ່ເວລາອອກໄປອີກຈົນກວ່າຈະສຳເລັດ. ໃນວັນທີ 02 ທັນວາ 2012 ສປປ ລາວ ໄດ້ເປັນພາຄີຂອງອະນຸສັນຍາທີ V (Protocol V on Explosive Remnants of War) ວ່າດ້ວຍສິ່ງເສດເຫຼືອຕົກຄ້າງໃນປາງສົງຄາມ, ຊຶ່ງເປັນ ໜຶ່ງໃນອານຸສັນຍາ ທີ່ຢູ່ພາຍໃຕ້ ສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະດາບາງປະເພດ (Convention on Certain Conventional Weapons - CCW). ອານຸສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດໃຫ້ມີການເກັບກູ້ລະເບີດທີ່ບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງຈາກສົງຄາມ.

ພາຍຫຼັງຫຼາຍປະເທດ ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມເປັນພາຄີ ແລະ ໃຫ້ສັດຕະຍາບັນຕໍ່ ສົນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະເບີດລູກຫວ່ານດັ່ງກ່າວ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດທີ່ຕົກຄ້າງ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນໃນທົ່ວໂລກ. ໂດຍອີງຕາມບົດລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສົນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດທຳມະເບີດລູກຫວ່ານ, ໃນປີ 2019 ຢ່າງນ້ອຍມີຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈຳນວນ 4.315 ຄົນ ຢູ່ໃນ 20 ປະເທດ, ໃນນີ້ 40% ຂອງຜູ້ທີ່ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແມ່ນເດັກນ້ອຍ. ປີ 2019 ໄດ້ກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກພື້ນທີ່ ໄດ້ 82 ກິໂລຕາແມັດ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດລູກຫວ່ານໄດ້ 96.533 ໜ່ວຍ, ສະເລ່ຍກວມ 15% ຂອງພື້ນທີ່ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ທັງໝົດຈຳນວນ 560 ກິໂລຕາແມັດ². ສະເພາະປີ 2020, ມີ 36 ປະເທດ ໄດ້ທຳລາຍສາງອາວຸດ, ໃນນີ້ ມີລະເບີດລູກຫວ່ານຈຳນວນ 178 ລ້ານໜ່ວຍ.

- ສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ ໃນວັນທີ 18 ມີນາ 2009 ໄດ້ກຳນົດບັນດາມາດຕະການທີ່ສຳຄັນ ເຊັ່ນ ມາດຕະການປ້ອງກັນທີ່ປະກອບດ້ວຍ ຂໍ້ຫ້າມໃນການນຳໃຊ້, ພັດທະນາ, ຊື້ຂາຍ, ສະສົມ, ເຄື່ອນຍ້າຍ, ມາດຕະການແກ້ໄຂດ້ວຍການທຳລາຍ, ກວດກູ້ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ; ມາດຕະການການພົວພັນຮ່ວມມືໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການແກ້ໄຂລະເບີດລູກຫວ່ານ ແລະ ອື່ນໆ.

- ສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍສິດຂອງຄົນພິການ ວັນທີ 13 ທັນວາ 2006 ໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມ, ປົກປ້ອງ ແລະ ຄຳປະກັນໃຫ້ຄົນພິການໄດ້ຮັບສິດທິພື້ນຖານຂອງຄວາມເປັນມະນຸດ, ມີຄວາມເທົ່າທຽມ, ສະເໝີພາບ, ຍຸຕິທຳ, ມີສ່ວນຮ່ວມຢ່າງເຕັມສ່ວນໃນສັງຄົມ, ເຄົາລົບກຽດສັກສີຂອງຄົນພິການ ແລະ ອື່ນໆ.

- ສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການຕ້ານທຸກຮູບແບບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ໃນວັນທີ 14 ສິງຫາ 1981. ສິນທິສັນຍາສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການຕ້ານທຸກຮູບແບບການຈຳແນກຕໍ່ແມ່ຍິງ ບົນພື້ນຖານການກົດກັນ, ຈຳກັດ ແລະ ການກະທຳອື່ນໆ ໂດຍບໍ່ຄຳນຶງເຖິງຄວາມສະເໝີພາບ ຍິງ-ຊາຍ, ສິດທິມະນຸດ ແລະ ເສລີພາບທາງດ້ານການເມືອງ, ເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ອື່ນໆ.

- ມາດຕະຖານສາກົນ ກ່ຽວກັບການທຳລາຍລະເບີດຝັງດິນ (IMAS) ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຮັບຮອງໂດຍກອງປະຊຸມປະສານງານຂອງ ສປຊ ໃນວັນທີ 26 ກັນຍາ 2001. ມາດຕະຖານສາກົນນີ້ໄດ້ກຳນົດທຸກອົງປະກອບຂອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດຝັງດິນ ເພື່ອຮັບປະສານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ບັງຄັບໃຫ້ທຸກອົງການປະຕິບັດງານໃນທົ່ວໂລກໄປຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ. ສຳລັບວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດລູກຫວ່ານກໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ມາດຕະການສາກົນດັ່ງກ່າວນີ້ ເປັນບ່ອນອີງເພື່ອມາຜັນຂະຫຍາຍເປັນມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດຂອງຕົນ.

- ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ (SDGs). ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແມ່ນມາດຕະຖານທີ່ເປັນຕົວຊີ້ວັດໃນລະດັບສາກົນ ທີ່ຕ້ອງໄດ້ສູ້ຊົນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໃຫ້ບັນລຸໃນປີ 2030 ໂດຍມີເປົ້າໝາຍແນໃສ່ການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ລົບລ້າງຄວາມອຶດຫິວ, ໄດ້ຮັບການສຶກສາ, ມີສຸຂະພາບທີ່ດີ, ມີວຽກເຮັດງານທຳທີ່ມີຄຸນຄ່າ, ມີນ້ຳສະອາດຊົມໃຊ້, ມີການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ ຢ່າງມີຄວາມຍືນຍົງ. ໃນນີ້, ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງທີ 18 "ຊີວິດປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ", ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນ ແລະ ກ່ຽວຂ້ອງໂດຍກົງກັບການ ສ້າງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແຜນຍຸດທະສາດສະບັບນີ້.

2. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນລະດັບພາກພື້ນ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃນລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ອະນຸພາກພື້ນ ໄດ້ມີການເຄື່ອນໄຫວຮ່ວມມື ລະຫວ່າງ ພາກພື້ນກັບພາກພື້ນ ເຊັ່ນ: ພາກພື້ນອາຊີປາຊີຟິກ, ພາກພື້ນອາເມລິກາລາຕິນ ແລະ ພາກພື້ນອາຟິກາ. ສຳລັບພາກພື້ນອາຊີຕາເວັນອອກສຽງໃຕ້ ມີດັ່ງນີ້:

---

² 11 Annual Edition, Cluster Munitions Monitoring 2020

ບັນດາປະເທດອາຊຽນລ້ວນແຕ່ປະເຊີນກັບບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ແຕ່ຜົນກະທົບແມ່ນມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນ ເນື່ອງຈາກ ບາງປະເທດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກລະເບີດລູກຫວ່ານ, ລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ລະເບີດປະດິດ ແລະ ອື່ນໆ, ບາງປະເທດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກ, ບາງປະເທດໄດ້ຮັບຜົນກະທົບເບົາ. ສະນັ້ນ, ໃນພາກພື້ນອາຊຽນ ມີພຽງແຕ່ ສປປ ລາວ ແລະ ຝິລິບປິນ ເທົ່ານັ້ນທີ່ໄດ້ເປັນສະມາຊິກຂອງສັນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ.

ກອງປະຊຸມສຸດຍອດອາຊຽນຄັ້ງທີ 21 ທີ່ປະເທດກຳປູເຈຍ ໄດ້ຮັບຮອງການສ້າງຕັ້ງສູນລະເບີດຝັງດິນຂອງອາຊຽນ, ເຊິ່ງເຄື່ອນໄຫວພາຍໃຕ້ປະຊາຄົມການເມືອງຄວາມໝັ້ນຄົງອາຊຽນ ເພື່ອເປັນການປະກອບສ່ວນສ້າງສັນຕິພາບ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ແລະ ຄວາມປອດໄພ ແກ່ປະຊາຊົນທີ່ດຳລົງຊີວິດຢູ່ບ່ອນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກລະເບີດຝັງດິນ ແລະ ລະເບີດຕົກຄ້າງ.

ສູນລະເບີດຝັງດິນອາຊຽນ ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຢູ່ພາກພື້ນອາຊຽນ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ປະສົບການ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ດີເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ ການສົ່ງເສີມການໂຄສະນາປຸກຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບຜົນຮ້າຍຂອງລະເບີດຕົກຄ້າງແຕ່ປາງສົງຄາມ ແລະ ລະເບີດຝັງດິນ, ການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກຳ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ກິດຈະກຳການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຂອງແຕ່ລະປະເທດສະມາຊິກອາຊຽນ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ແລະ ໂຄງການສົ່ງເສີມການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊາວໜຸ່ມ.

3. ສະພາບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນ ສປປ ລາວ

3.1 ສະພາບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

ນັບແຕ່ປີ 1996 ເປັນຕົ້ນມາ, ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ສຸມໃສ່ການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຢູ່ 9 ແຂວງ ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກກວ່າໝູ່ ເຊັ່ນ: ແຂວງ ຫົວພັນ, ຊຽງຂວາງ, ຫຼວງພະບາງ, ຄຳມ່ວນ, ສະຫວັນນະເຂດ, ຈຳປາສັກ, ສາລະວັນ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື. ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກດັ່ງກ່າວ ຕົ້ນຕໍແມ່ນ ດຳເນີນການໂດຍໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດ ແລະ ມີບາງແຂວງ ໄດ້ມີອົງການປະຕິບັດງານເພື່ອມະນຸດສະທຳຂອງຕ່າງປະເທດ ຮ່ວມກັນປະຕິບັດ. ປີ 2013, ເພື່ອເຮັດໃຫ້ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ມີການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ, ປະສິດທິຜົນ ແລະ ຍືນຍົງ, ລັດຖະບານ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ສົ່ງເສີມອົງການປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ ແລະ ສ້າງຕັ້ງກອງກວດກຳ ລບຕ ເພື່ອມະນຸດສະທຳກອງທັບ (ກອງ 58) ຂຶ້ນ ເພື່ອເຮັດໜ້າທີ່ອັນສຳຄັນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໄລຍະຍາວ.

ອີງຕາມຖານຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ ຄັ້ງວັນທີ 16 ທັນວາ 2021, ນັບແຕ່ປີ 1996 ຮອດປະຈຸບັນ ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃນ 18 ແຂວງ ຂອງ ສປປ ລາວ, ໄດ້ເກັບກູ້ລະເບີດອອກຈາກເນື້ອທີ່ທັງໝົດ 71.943 ເຮັກຕາ, ໃນນັ້ນມີເນື້ອທີ່ກະສິກຳ 55.286,3 ເຮັກຕາ, ພື້ນທີ່ພັດທະນາ 16.656,7 ເຮັກຕາ, ທຳລາຍລະເບີດໄດ້ 1.693.487 ໜ່ວຍ ໃນນັ້ນ ມີລະເບີດໂບມໃຫຍ່ 4.288 ໜ່ວຍ, ລະເບີດລູກຫວ່ານ 968.447 ໜ່ວຍ, ລະເບີດຝັງດິນ 2.379 ໜ່ວຍ ແລະ ສຳພາວູດອື່ນ 718.367 ສິ້ນສ່ວນ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ການສຳຫຼວດ

ແລະ ກວດກຳລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແມ່ນມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດທີ່ມີພູມສັນຖານທຸລະກິດ, ມີພູຝູງ, ພູສູງ, ຫ້ວຍໜອງ ແລະ ແມ່ນ້ຳລຳເຊ ທີ່ບໍ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ເປັນອຸປະສັກ ຈຶ່ງຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການແກ້ໄຂ ລບຕ ໄດ້ຊ້າ, ສິ້ນເປືອງເວລາ ແລະ ງົບປະມານ ເຊິ່ງສະເລ່ຍການປົດປ່ອຍພື້ນທີ່ດິນສູງສຸດໃນແຕ່ລະປີປະມານ 7.000 ເຮັກຕາ ເທົ່ານັ້ນ. ຄຽງຄູ່ກັນນັ້ນ, ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກກໍ່ມີການເຊາະໄຫຼໄປກັບແມ່ນ້ຳ, ດິນເຈື່ອນຖົມເລິກ ແລະ ມີຄວາມຜິດດ່ຽງລະຫວ່າງສະຖານທີ່ຢູ່ຂອງລະເບີດກັບຈຸດພິກັດການຖິ້ມລະເບີດທີ່ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນຈາກ ສ. ອາເມລິກາ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງຂາດຂໍ້ມູນ ແລະ ຈຸດພິກັດ ກ່ຽວກັບການຖິ້ມສານເຄມີ ແລະ ລະເບີດປະເພດອື່ນທີ່ມີການສຸ່ວຍທາງພາກພື້ນດິນ.

ໄລຍະຜ່ານມາ ການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ ໄດ້ກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຢ່າງໜັກ ແລະ ບໍ່ສາມາດປະເມີນຄ່າເສຍຫາຍນັ້ນໄດ້, ໃນອະນາຄົດ ບັນຫາ ລບຕ ຍັງຈະສືບຕໍ່ເປັນໄພຂົ່ມຂູ່ ແລະ ສ້າງຜົນເສຍຫາຍຕໍ່ຊີວິດ ແລະ ຊັບສິນຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດພື້ນທີ່ມີ ລບຕ, ຊຶ່ງຕົ້ນເຫດຂອງການເກີດອຸປະຕິເຫດດັ່ງກ່າວ ແມ່ນມາຈາກ ການດັງໄຟ, ເຮັດນາ, ເຮັດໄຮ່, ເຮັດສວນ, ການຫຼິ້ນຂອງເດັກນ້ອຍໃນໂຮງຮຽນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ອື່ນໆ.

ການກວດກຳພື້ນທີ່ ລບຕ ຕົກຄ້າງ ທັງໝົດຢູ່ໃນສະຖານທີ່ຕ່າງໆທີ່ມີປະຊາກອນອາໄສຢູ່ ໃຫ້ສຳເລັດຕາມແຜນການທີ່ກຳນົດໄວ້ ຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຮຽກຮ້ອງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຫຼາຍພາກສ່ວນ, ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານການແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ດ້ວຍການຊຸກຍູ້ອົງການປະຕິບັດງານ ແລະ ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນເຂົ້າໃນການປັບປຸງປະສິດທິຜົນຂອງການປະຕິບັດງານໃຫ້ດີຂຶ້ນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ຈະໄດ້ຊຸກຍູ້, ພັດທະນາ ແລະ ນຳໃຊ້ ນະວັດຕະກຳໃໝ່ ແລະ ແນວຄວາມຄິດຕ່າງໆ ເພື່ອເລັ່ງລັດການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກຳ ລບຕ ໃຫ້ໄວຂຶ້ນ.

ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງທີ່ນອນຢູ່ໃນວຽກງານ ຂອງກະຊວງສາທາລະນະສຸກ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ, ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ ໃນຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊຸມຊົນ ເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອຄົນພິການ ແລະ ຕ້ອງມີການປະສານງານ, ເຊື່ອມສານວຽກງານດັ່ງກ່າວຢ່າງເໝາະສົມ, ຊຶ່ງ ຄຊກລ ແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ມີຄວາມຮັບຜິດຖອກດ້ວຍການດັ່ງກ່າວ, ນອກນັ້ນ ຄຊກລ ຍັງມີໜ້າທີ່ໃນການເກັບກຳ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບ ລບຕ, ຊຶ່ງຈະຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສະໜັບສະໜູນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ພ້ອມທັງ ມີການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນ ໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍຕ່າງໆອີກດ້ວຍ.

ຄຊກລ ໄດ້ໃຫ້ບູລິມະສິດຂອງການກວດກຳ ລບຕ ອອກຈາກເນື້ອທີ່ດິນກະສິກຳ ແມ່ນເປັນບູລິມະສິດທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ, ການກວດກຳ ລບຕ ເພື່ອຮັບໃຊ້ ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ດ້ານການສຶກສາ, ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງຊຸມຊົນ ແລະ ຂອງລັດ, ຮັບໃຊ້ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງສາທາລະນະ ແລະ ສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ.

ປະຈຸບັນນີ້, ຍັງບໍ່ມີນະໂຍບາຍ ຫຼື ມາດຖານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃນການກຳນົດບູລິມະສິດແຫ່ງຊາດເທື່ອ. ນອກຈາກນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ມີແຜນດຳເນີນງານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕື່ມ, ຊຶ່ງທັງສອງ

ຢ່າງນີ້ຄວນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນໂດຍໄວ. ຄຊກລ ຍັງຕ້ອງໄດ້ມີການພັດທະນາຂີດຄວາມສາມາດຂອງຕົນຕື່ມ ທັງຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ.

ໄລຍະຜ່ານມາ ວຽກງານບົດບາດຍິງ - ຊາຍ ກໍໄດ້ຖືກເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄຟ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ, ການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ ລບຕ, ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຂໍ້ມູນແຍກເພດ ແລະ ອາຍຸ ເຂົ້າໃນຖານຂໍ້ມູນ ວຽກງານ ລບຕ.

3.2 ນິຕິກຳ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

3.2.1 ນິຕິກຳສະເພາະຂອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

ນິຕິກຳສະເພາະຂອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ມີດັ່ງນີ້:

- ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ຄຊກລ ສະບັບເລກທີ 67/ນຍ, ລົງວັນ 12 ກຸມພາ 2018.
- ຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຫ້ອງການ ຄຊກລ ສະບັບເລກທີ 3639/ຮສສ, ລົງວັນທີ 21 ກັນຍາ 2018.
- ຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນແຂວງ ສະບັບເລກທີ 25/ຄຊກລ, ລົງວັນທີ 21 ກັນຍາ 2018.
- ຂໍ້ຕົກລົງຂອງລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນເມືອງ ສະບັບເລກທີ 26/ຄຊກລ, ລົງວັນທີ 21 ກັນຍາ 2018.
- ຄຳສັ່ງຂອງນາຍົກລັດຖະມົນຕີ ວ່າດ້ວຍການເພີ່ມທະວີການໂຄສະນາທີ່ມາ ແລະ ຄວາມອັນຕະລາຍຂອງ ລບຕ ສະບັບເລກທີ 039/ນຍ, ລົງວັນທີ 28 ກັນຍາ 2016.
- ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການສຳຫຼວດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ (ສະບັບປັບປຸງ) ສະບັບເລກທີ 21/ຄຊກລ, ລົງວັນທີ 4 ກໍລະກົດ 2018.

3.2.2 ນິຕິກຳຂອງຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ

ນິຕິກຳຂອງຂະແໜງການອື່ນທີ່ພົວພັນຕົ້ນຕໍ ກັບວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ມີດັ່ງນີ້:

- ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍຄົນພິການ ສະບັບເລກທີ 57/ສພຊ, ລົງວັນທີ 10 ທັນວາ 2018 ໄດ້ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຕິດຕາມ ກວດກາ ວຽກງານຄົນພິການ ເພື່ອປົກປ້ອງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງຄົນພິການ, ລົບລ້າງທຸກການຈຳແນກຕໍ່ຄົນພິການ, ສ້າງ ເງື່ອນໄຂໃຫ້ຄົນພິການໄດ້ຮັບການພັດທະນາຕົນເອງ, ເພີ່ງຕົນເອງ ແລະ ສາມາດເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳທາງສັງຄົມ ແນໃສ່ຮັບປະກັນໃຫ້ຄົນພິການ ມີຄວາມສະເໝີພາບທາງດ້ານການເມືອງ, ກົດໝາຍ, ເສດຖະກິດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ຄອບຄົວ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຂອງຊາດ.

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປິ່ນປົວ ສະບັບເລກທີ 60/ສພຊ, ລົງວັນທີ 13 ທັນວາ 2018 ໄດ້ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ກວດກາ ວຽກງານປະກັນສຸຂະພາບ ເພື່ອໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານດັ່ງກ່າວ ເປັນລະບົບ, ມີຄຸນນະພາບ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ ແນໃສ່ຮັບປະກັນໃຫ້ພົນລະເມືອງລາວ ໄດ້ຮັບການປະກັນສຸຂະພາບ, ເຂົ້າເຖິງການບໍລິການປິ່ນປົວ ຢ່າງສະເໝີພາບ, ເປັນທຳ ແລະ ທົ່ວເຖິງ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການສຶກສາ ສະບັບເລກທີ 05/ສພຊ, ວັນທີ 16 ກໍລະກົດ 2015 ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ຕິດຕາມ, ກວດກາການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານສຶກສາ ເພື່ອພັດທະນາວຽກງານດັ່ງກ່າວໃຫ້ໄດ້ມາດຕະຖານ, ມີຄຸນນະພາບ, ມີຄວາມຍືນຍົງ ແນໃສ່ພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໃຫ້ກາຍເປັນພົນລະເມືອງດີ, ມີຄຸນສົມບັດສິນທຳປະຕິວັດ, ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ມີ ວິຊາຊີບ, ມີຄວາມຊຳນານງານ, ມີສຸຂະພາບພະລານາໄມ, ຮູ້ຮັກສາ ແລະ ສົ່ງເສີມ ສິລະປະວັດທະນະທຳ ແລະ ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງຊາດ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ, ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ.

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍສີ່ມວນຊົນ ສະບັບເລກທີ 01/ສພຊ, ລົງວັນທີ 4 ພະຈິກ 2016 ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ, ການເຄື່ອນໄຫວ, ການພັດທະນາ, ການຄຸ້ມຄອງ, ການກວດກາສີ່ມວນຊົນ ເພື່ອສົ່ງເສີມຂະຫຍາຍບົດບາດ, ຍົກສູງຄຸນນະພາບສີ່ມວນຊົນໃຫ້ກ້າວໜ້າ ແລະ ທັນສະໄໝ, ເສີມຂະຫຍາຍປະຊາທິປະໄຕ ແລະ ສິດເປັນເຈົ້າປະເທດຊາດຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ແນໃສ່ຮັບປະກັນການປະຕິບັດເສລີພາບດ້ານສີ່ມວນຊົນຂອງພົນລະເມືອງລາວ, ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ, ປະກອບ ສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ.

- ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການຈັດສັນພູມລຳເນົາ ແລະ ອາຊີບ 45/ສພຊ, ລົງວັນທີ 15 ມິຖຸນາ 2018 ໄດ້ກຳນົດຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຈັນສັນພູມລຳເນົາ ແລະ ອາຊີບ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ, ຖືກຕ້ອງ, ສອດຄ່ອງກັບການພັດທະນາ ແລະ ຄວາມເປັນຈິງຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຮັບປະກັນໃຫ້ ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ທີ່ຢູ່ໃສ່ເຂດຈັດສັນ ແລະ ອາຊີບ ມີທີ່ຢູ່ອາໄສ, ບ່ອນທຳມາຫາກິນ ແລະ ອາຊີບທີ່ໝັ້ນຄົງ ແນໃສ່ການແກ້ໄຂການເຄື່ອນຍ້າຍແບບບໍ່ຖືກຕາມກົດໝາຍ, ລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ, ຍົກລະດັບຊີວິດການເປັນຢູ່ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈໃຫ້ດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ, ສ້າງຄວາມສະຫງົບ, ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍໃນສັງຄົມ, ສ້າງເປັນບ້ານພັດທະນາ, ສ້າງບ້ານໃຫຍ່ເປັນຕົວເມືອງໃນຊົນນະບົດ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ແລະ ການປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ.

- ດຳລັດ ສະບັບເລກທີ 348/ລບ, ລົງວັນທີ 16 ພະຈິກ 2017 ວ່າດ້ວຍມາດຕະຖານພື້ນທຸກ ແລະ ມາດຕະຖານພັດທະນາ ໄດ້ກຳນົດມາດຕະຖານພື້ນທຸກ ແລະ ມາດຕະຖານພັດທະນາ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່

ການກຳນົດເປົ້າໝາຍແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ, ແນໃສ່ສ້າງຄອບຄົວ, ບ້ານພັດທະນາ, ບ້ານໃຫຍ່ເປັນຕົວເມືອງໃນ ຊຸມນະບົດ ແລະ ເມືອງເຂັ້ມແຂງຮອບດ້ານ.

- ຂໍ້ຕົກລົງ ສະບັບເລກທີ 65/ນຍ, ລົງວັນທີ 19 ສິງຫາ 2016 ວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາຈຸດສຸມພັດທະນາທີ່ເປັນບຸລິມະສິດ ໄລຍະ 2016-2020 ແມ່ນການກຳນົດເອົາ 3 ປະເພດຈຸດສຸມຄື: ຈຸດສຸມພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກ 91 ຈຸດ, ຈັດສັນພູມລຳເນົາ ແລະ ບ່ອນທຳມາຫາກິນຖາວອນໃຫ້ປະຊາຊົນ 145 ຈຸດ ແລະ ສ້າງບ້ານໃຫຍ່ກາຍເປັນຕົວເມືອງນ້ອຍໃນຊຸມນະບົດ 213 ບ້ານ (ລວມ 449 ຈຸດສຸມ) ໃນບັນດາຈຸດສຸມ ດັ່ງກ່າວ ຕິດພັນກັບການພັດທະນາຊຸມນະບົດ ແລະ ແກ້ໄຂຄວາມທຸກຍາກໃຫ້ປະຊາຊົນ ທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ຈາກ ລບຕ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງມີກົດໝາຍ ແລະ ນິຕິກຳ ລຸ່ມກົດໝາຍອື່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

3.2.3 ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ

ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025) ໄດ້ບັນຈຸວຽກງານ ລບຕ ໄວ້ໃນແຜນດັ່ງກ່າວ ໂດຍກຳນົດເປັນແຜນວຽກຈຸດສຸມ, ຄາດໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ ແລະ ວຽກງານຈຸດສຸມ ດັ່ງນີ້:

- **ແຜນວຽກຈຸດສຸມ:** ການກວດກຸ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊີວິດຂອງປະຊາຊົນມີຄວາມປອດໄພຈາກ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເພີ່ມຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

- **ຄາດໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ບອກ:**

- ໂຄສະນາຜົນຮ້າຍ ແລະ ທີ່ມາຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຕາມກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃຫ້ໄດ້ 3.000 ເທື່ອບ້ານ ແລະ ຂະຫຍາຍການສົດສອນຫຼັກສູດ ລບຕ ເຂົ້າໃນສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງໆໃຫ້ໄດ້ 500 ແຫ່ງ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນ ຜູ້ໄດ້ຮັບເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃຫ້ຕ່ຳກວ່າ 40 ຄົນ/ປີ.

- ຈັດຕັ້ງການສຳຫຼວດບໍ່ແມ່ນວິຊາການ ເພື່ອຊອກຫາຈຸດຫຼັກຖານລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃຫ້ໄດ້ 2.776 ບ້ານ ແລະ ສຳຫຼວດແບບວິຊາການ ເພື່ອກຳນົດພື້ນທີ່ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃຫ້ໄດ້ 250.000 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍ 50.000ເຮັກຕາ/ປີ.

- ກວດກຸ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກອອກຈາກເນື້ອທີ່ທຳການຜະລິດ ແລະ ເຂດຊຸມຊົນ, ເຂດຈຸດສຸມທຸລະກິດໃຫ້ ໄດ້ 50.000 ເຮັກຕາ, ສະເລ່ຍ 10.000 ເຮັກຕາ/ປີ.

- ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ປະສົບອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໃນການປິ່ນປົວ, ຝຶ້ນຟູສຸຂະພາບຈິດ, ໜ້າທີ່ການ ແລະ ປະກອບອາຊີບ ໃຫ້ໄດ້ 5.750 ຄົນ, ໃນນີ້ ປິ່ນປົວດ້ານການເພດ 250 ຄົນ, ຝຶ້ນຟູສຸຂະພາບຈິດ 250 ຄົນ, ຝຶ້ນຟູໜ້າທີ່ການ 750 ຄົນ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ປະກອບອາຊີບ 2.000 ຄົນ ແລະ ໂຄສະນາ ສົດທິຄົນ ຝຶກ 2.500 ຄົນ.

- **ວຽກງານຈຸດສຸມ:**

- ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ຈາກ ລບຕ ໃຫ້ຊຸມຊົນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກ ເຄາະຮ້າຍຢ່າງທັນການ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດສືບຕໍ່ດຳລົງຊີວິດ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ.

- ດຳເນີນການສຳຫຼວດບໍ່ແມ່ນວິຊາການ, ການສຳຫຼວດວິຊາການ ແລະ ກວດກຸ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຕາມຈຸດສຸມພັດທະນາຕ່າງໆໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ.

- ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ບັນດາອົງການເກັບກຸ້ລະເບີດ ທາງດ້ານວິຊາການ, ການປະສານງານ ແລະ ການວາງແຜນໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງແຕ່ລະຂະແໜງ; ເພີ່ມການລະດົມທຶນຈາກພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຢ່າງກ້ວາງຂວາງ.

- ເພີ່ມທະວີການປະສານສົມທົບ ລະຫວ່າງ ພາກລັດ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງທາງສັງຄົມ ຊຶ່ງມີບົດບາດສຳຄັນ ໃນການປະກອບສ່ວນແກ້ລັດຖະບານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

3.2.4 ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ

ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນພັດທະນາ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ທີ່ພົວພັນກັບ ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ"ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III" ມີດັ່ງນີ້:

- ນະໂຍບາຍ, ຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຄົ້ນພົບ ປີ 2021-2030, ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ຈາກລັດຖະບານໃນປີ 2020, ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການ ສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາຄົ້ນພົບໃນດ້ານຕ່າງໆ ລວມທັງ ຄົ້ນພົບທີ່ເປັນຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອໃຫ້ຄົ້ນພົບສາມາດເຂົ້າເຖິງການບໍລິການຂັ້ນພື້ນຖານທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງສະພາບແວດລ້ອມ, ການບັງຄັບໃຊ້ນະໂຍບາຍ, ກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆຂອງລັດ.

- ຍຸດທະສາດການປົກປ້ອງສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ປະກາດໃຊ້ ຈາກລັດຖະບານໃນປີ 2020, ຊຶ່ງໄດ້ກຳນົດກ່ຽວກັບ ການສ້າງລະບົບປົກປ້ອງສັງຄົມ ໃຫ້ໄດ້ຮັບການພັດທະນາ, ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີປະສິດທິພາບດີຂຶ້ນ ໂດຍມີເປົ້າໝາຍໃນການໃຫ້ບໍລິການປົກປ້ອງສັງຄົມໃຫ້ກວມເອົາກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຢ່າງກ້ວາງຂວາງກວ່າເກົ່າ ແລະ ມີມາດຕະຖານດ້ານການບໍລິການທີ່ມີຄຸນນະພາບທີ່ດີຂຶ້ນ.

- ແຜນພັດທະນາການສຶກສາ ແລະ ກິລາ 2021-2025 ໄດ້ກຳນົດຜົນໄດ້ຮັບລວມ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນລາວທຸກຄົນມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທາງດ້ານວິຊາສະເພາະ ແລະ ຄວາມຮູ້ທົ່ວໄປທີ່ເໝາະສົມເພື່ອພັດທະນາຕົນເອງ, ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າ ແລະ ຮັບຜິດຊອບຈາກການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດຊາດ ເພື່ອໃຫ້ປະເທດຊາດຫຼຸດຜົນອອກຈາກສະຖານະພາບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາໃນປີ 2025.

- ແຜນພັດທະນາແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ 5 ປີ ຄັ້ງທີ V 2021-2025 ໄດ້ກຳນົດເປົ້າໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແລະ ກຳນົດຈຸດສຸມການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຕາມພື້ນທີ່ບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ.

ນອກຈາກຍຸດທະສາດຂ້າງເທິງນັ້ນ, ວຽກງານ ລບຕ ຍັງມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງກັບແຜນງານ, ຍຸດທະສາດຂອງຂະແໜງການອື່ນ ເຊັ່ນ: ສາທາລະນະສຸກ, ສິ່ງແວດລ້ອມ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ອື່ນໆ.

3.3 ຜົນສໍາເລັດການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ

3.3.1 ຜົນສໍາເລັດ

ຜົນສໍາເລັດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະປີ 2011-2020 ສາມາດສັງລວມໄດ້ບາງດ້ານຕົ້ນຕໍ³ ດັ່ງນີ້:

1) ພື້ນທີ່ດິນທີ່ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ໄລຍະປີ 2011-2020 ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ ສໍາຫຼວດ, ກວດກູ້ ແລະ ທຳລາຍ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ສໍາ ເລັດ ດ້ວຍການສໍາຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ ຈຳນວນ 2.264 ເທື່ອບ້ານ, ສໍາຫຼວດແບບວິຊາການ ໄດ້ 152.725 ເຮັກຕາ ໃນນັ້ນ ສາມາດກຳນົດພື້ນທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຈາກ ລບຕ ຈຳນວນ 130.065,5 ເຮັກຕາ, ກວດ ກູ້ ລບຕ ເພື່ອພື້ນດິນປອດໄພ ຈຳນວນ 49.008 ເຮັກຕາ ໃນນັ້ນ ມີເນື້ອທີ່ດິນກະສິກໍາ ຈຳນວນ 36.300 ເຮັກຕາ, ເນື້ອທີ່ດິນເພື່ອການພັດທະນາ ຈຳນວນ 12.708 ເຮັກຕາ; ທຳລາຍລະເບີດໄດ້ 1.017.356 ໜ່ວຍ. ໃນ ນັ້ນ, ມີລະເບີດໂບມໃຫຍ່ 1.332 ໜ່ວຍ, ລະເບີດລູກຫວ່ານ 655.943 ໜ່ວຍ, ລະເບີດຝັງດິນ (ມິນ) 579 ໜ່ວຍ ແລະ ສໍາພາວຸດອື່ນ 359.502 ສິ້ນສ່ວນ.

2) ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ຕະຫຼອດໄລຍະ 10 ປີທີ່ຜ່ານມາ (2011-2020) ຄຊກລ ໃນຖານະທີ່ເປັນເສນາທິການຊ່ວຍລັດຖະບານ ໄດ້ເປັນເຈົ້າການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ແລະ ປຸກຈິດສໍານຶກ ໃຫ້ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈເຖິງຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໃຫ້ແກ່ບັນດາແຂວງ, ເມືອງ, ບ້ານ ແລະ ຊຸມຊົນ ເຂດພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ສໍາເລັດ 18.862 ເທື່ອຄັ້ງ, ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມ 2.541.421 ເທື່ອຄົນ ໃນນີ້ ເປັນຍິງ 1.268.644 ເທື່ອຄົນ; ໄດ້ເຊື່ອມສານວຽກງານໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງ ເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນຢູ່ໃນຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ວິທະຍາໄລຄູທັງໝົດ 8 ແຫ່ງ ໃນຂອບເຂດທົ່ວ ປະເທດ; ໄດ້ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຜ່ານການຈັດລາຍການຂອງສະຖານນິວິທະຍຸຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງແຫ່ງ ຊາດ, ວິທະຍຸແຂວງ ຄຳມ່ວນ, ເຊກອງ, ສາລະວັນ ແລະ ຈຳປາສັກ ພ້ອມທັງເຊື່ອມສານຂໍ້ມູນຂ່າວສານກ່ຽວກັບ ການຕ້ານການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ 19 ເຂົ້າກັບການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ໂດຍອອກ ອາກາດ 8 ຄັ້ງຕໍ່ເດືອນ. ນອກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ຜ່ານໂທລະພາບ, ສື່ສັງຄົມອອນ ລາຍ, ໂທລະໂຄງບ້ານ, ຮູບເງົາ ແລະ ກິດຈະກຳອື່ນໆ ພ້ອມທັງໄດ້ແຈກຢາຍສື່ສິ່ງພິມ (ແຜນພິມ, ໂພດສ໌ເຕີ້, ເສື້ອ ໂຄສະນາ ລບຕ ແລະ ອື່ນໆ) ໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນຂັ້ນສູນກາງ, ທ້ອງຖິ່ນ, ຊຸມຊົນ ແລະ ສັງຄົມຈຳ ນວນຫຼາຍຄັ້ງ.

ຈາກການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ແລະ ປຸກຈິດສໍານຶກດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ການເກີດ ອຸປະຕິເຫດຫຼຸດລົງເທື່ອລະກ້າວ. ແຕ່ 2011 ຫາ 2020 ມີຈຳນວນອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ ທັງໝົດ 285 ຄັ້ງ, ມີຜູ້ ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ທັງໝົດ 469 ຄົນ ໃນນັ້ນ ບາດເຈັບ 362 ຄົນ ແລະ ເສຍຊີວິດ 107 ຄົນ.

3) ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

³ IMSMA 16 ທັນວາ 2021

ແຕ່ປີ 2015 ເຖິງ 2020, ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອແກ້ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຈຳນວນ 340 ຄົນ, ໄດ້ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອອຸປະກອນຄ້າຊຸ, ແຂນທຽມ, ຂາທຽມ, ແວ່ນຕາ ຈຳນວນ 113 ຄົນ, ໃຫ້ເງິນອຸດໜູນເສຍຊີວິດ 31 ຄົນ, ຊ່ວຍເຫຼືອປົ່ນປົວການແພດ ຈຳນວນ 79 ຄົນ, ສະໜອງອຸປະກອນອົງຄະທຽມ ແລະ ພື້ນຟູໜ້າທີ່ການ 117 ຄົນ, ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບ ແລະ ສົ່ງເສີມກິດຈະກຳສ້າງລາຍໄດ້ ຈຳນວນ 39 ຄົນ, ໃຫ້ທຶນການສຶກສາ 123 ຄົນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງໄດ້ສົ່ງເສີມກິດຈະກຳອື່ນໆ ທີ່ຜົວຜັນກັບຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອເປັນການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວ ໃຫ້ດີຂຶ້ນເທື່ອລະກ້າວ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຄຊກລ ຍັງໄດ້ ມີມາດຕະການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກ ລບຕ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບນິຕິກຳ, ນະໂຍບາຍ ແລະ ຍຸດທະສາດ ຂອງທຸກຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

4) ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແມ່ນມີທ່າອ່ຽງດີຂຶ້ນ, ຊຶ່ງ ຄຊກລ ໄດ້ອີງໃສ່ບັນດານິຕິກຳ ແລະ ລະບຽບການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງອົງການປະຕິບັດງານ ໃຫ້ດຳເນີນວຽກງານແກ້ໄຂລບຕ ໄປຕາມບຸລິມະສິດທີ່ລັດຖະບານໄດ້ກຳນົດເທື່ອລະກ້າວ, ການຄຸ້ມຄອງດ້ານ ຄຸນນະພາບ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລວມທັງລະບົບຖານຂໍ້ມູນ ກໍໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບ, ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ແລະ ການປະສານງານກັບຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງທັງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນກໍໄດ້ຮັບການປັບປຸງດີຂຶ້ນ, ພ້ອມດຽວກັນນີ້ ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ ງົບປະມານ ແລະ ບຸກຄະລາກອນ ກໍໄດ້ດຳເນີນໄປຕາມກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການ ໂດຍພື້ນຖານ.

ໄດ້ສະໜອງການຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານຄຸ້ມຄອງ ລບຕ ໃຫ້ບັນດາແຂວງ ແລະ ເມືອງ ເພື່ອເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໄດ້ 15 ແຂວງ, ອາສາສະໜັກບ້ານ 116 ບ້ານ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເປັນຕົ້ນ ພາຫະນະ, ເຄື່ອງມືອຸປະກອນ ແລະ ອື່ນໆ ໃຫ້ຄຊກລ ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຂັ້ນບ້ານ, ໄດ້ຕິດຕາມ ແລະ ກວດກາ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ຂອງອົງການປະຕິບັດງານ ໂດຍຜ່ານການຈັດຕັ້ງການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບພາກບໍລິຫານ ແລະ ປະຕິບັດງານພາກສະໜາມ ໄດ້ 165 ຄັ້ງ, ໄດ້ຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຍົກລະດັບວິຊາການ ເກັບກູ້ ລບຕ ຂອງອົງການປະຕິບັດງານ 20 ຄັ້ງ, ປັບປຸງກົນໄກການປະສານງານ ແລະ ຄົ້ນຄວ້າບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ໄວຂຶ້ນ, ໄດ້ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ກຳນົດບຸລິມະສິດ ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ, ການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ ລບຕ ຈຳນວນຫຼາຍຄັ້ງ, ໄດ້ປະສານງານກັບຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ປຶກສາຫາລື ເພື່ອກຳນົດວຽກງານລບຕ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງໄດ້ສະໜອງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກ ເປັນຕົ້ນ ພາຫະນະ, ເຄື່ອງມືອຸປະກອນ ແລະ ອື່ນໆ ໃຫ້ ຄຊກລ ຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ.

3.4 ຂໍ້ຄົງຄ້າງ, ສິ່ງທ້າຍ ແລະ ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

3.4.1 ຂໍ້ຄົງຄ້າງ

ຂໍ້ຄົງຄ້າງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະຜ່ານມາແຕ່ປີ 2011-2020 ສາມາດສັງລວມໄດ້ບາງດ້ານຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1). ນິຕິກຳ ວຽກງານ ລບຕ

ໄລຍະຜ່ານມາ ເຖິງແມ່ນວ່າ ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີນິຕິກຳທີ່ມີຜົນບັງຄັບສະເພາະຈຳນວນໜຶ່ງ, ແຕ່ຍັງຂາດນິຕິກຳທີ່ມີຜົນບັງຄັບທົ່ວໄປ ເພື່ອຄຸ້ມຄອງລັດ, ຄຸ້ມຄອງ

ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ, ຄຸ້ມຄອງວຽກງານວິຊາສະເພາະ ຊຶ່ງມີຜົນບັງຄັບໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ຫຼື ໃນຂົງເຂດ ໃດໜຶ່ງທີ່ແນ່ນອນ ເປັນຕົ້ນ ກົດໝາຍ, ດຳລັດຂອງລັດຖະບານ, ຄຳແນະນຳຂອງລັດຖະມົນຕີ ທີ່ກຳນົດກ່ຽວກັບ ວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

2). ພື້ນທີ່ດິນມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ນັບຕັ້ງແຕ່ໄດ້ປະຕິບັດ ວຽກງານການກວດກຸ້ ລບຕ ເພື່ອໃຫ້ພື້ນທີ່ດິນໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດ ສາມາດຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໄດ້ພຽງ 72.458 ເຮັກຕາ, ເທົ່າກັບ 0,83%⁴ ຂອງພື້ນທີ່ທັງໝົດໃນ 18 ແຂວງທີ່ຄາດ ຄະເນວ່າມີ ລບຕ, ສະແດງວ່າ ຍັງມີພື້ນທີ່ອີກຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍທີ່ບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປິດປ່ອຍ. ໃນໄລຍະ (2011-2020) ໄດ້ກຳນົດຄາດໝາຍການກວດກຸ້ ລບຕໃຫ້ໄດ້ 100,000 ເຮັກຕາ, ແຕ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ ສາມາດ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ 49.008 ເຮັກຕາ ເທົ່າກັບ 49% ຂອງແຜນການ.

ນອກນັ້ນ, ການສຳຫຼວດ, ກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍ ຍັງບໍ່ທັນເປັນລະບົບ, ມີຈຸດສຸມ, ມີຄຸນນະພາບ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄປຕາມແຜນບຸລິມະສິດຂອງລັດຖະບານ; ທີ່ມງານສຳຫຼວດ, ກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ ຮັບການຝຶກອົບຮົມຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ; ເຄື່ອງມື, ອຸປະກອນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການສຳຫຼວດ, ກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ຍັງຈຳກັດ; ເຄື່ອງມື ແລະ ກົນໄກການຕິດຕາມ ການນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນ ຍັງຈຳກັດ; ກົນໄກຄຸ້ມຄອງ ແລະ ເຄື່ອງມືຕິດຕາມ ປະສິດທິຜົນການຂອງນຳໃຊ້ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ໄດ້ຮັບການປິດປ່ອຍເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ກໍຄື ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການ ພັດທະນາ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ມີການປະເມີນເປັນປົກກະຕິ; ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນຂອງການສຳຫຼວດ, ກວດກຸ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການປັບປຸງ.

3). ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຈຳນວນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ຍັງບໍ່ທັນຕໍ່ເນື່ອງ, ທົ່ວເຖິງ ແລະ ເປັນປົກກະຕິ ໃນເຂດ ຊຸມຊົນ ໂດຍສະເພາະແມ່ນໃນເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກ ແລະ ແຜນປະຕິບັດງານແບບມີສ່ວນຮ່ວມຂອງການໂຄສະນາ ສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາ. ເຖິງແມ່ນວ່າການໂຄສະນາວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ ທັນແຕກໄດ້ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ຊັ້ນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມແລ້ວ, ແຕ່ການປະຕິບັດ ຢູ່ບາງຂົງເຂດ ໂດຍສະເພາະເຂດຫ່າງໄກສອກຫຼີກຍັງເຮັດບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ.

ເຄື່ອງມືຕິດຕາມປະເມີນຜົນ ແລະ ການຕິດຕາມ ການສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ພັດທະນາເທົ່າທີ່ ຄວນ ເຊັ່ນ: ເຄື່ອງມືການສົ່ງຂໍ້ມູນທີ່ມີປະສິດທິຜົນໃຫ້ແກ່ປະຊາຊົນໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈ, ເຄື່ອງມືການປະເມີນການປ່ຽນແປງດ້ານພຶດຕິກຳຂອງ ປະຊາຊົນທີ່ໄດ້ຮັບການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ.

4). ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ

ການຊ່ວຍເຫຼືອສຸກເສີນໃນເວລາເກີດອຸປະຕິເຫດ ລບຕ ຍັງບໍ່ທັນ ເປັນລະບົບ ແລະ ມີຈຸດສຸມ, ລະບົບ ຖານຂໍ້ມູນຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ປັບປຸງໃຫ້ມີສະຖິຕິຢ່າງລະອຽດສົມບູນ, ການປິ່ນປົວ, ການຟື້ນ ຟູ ແລະ ການສົ່ງເສີມວິຊາຊີບ ແລະ ການມີວຽກເຮັດງານທຳຂອງຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຍັງຈຳກັດ.

5). ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

- ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສ້າງບຸກຄະລາກອນແພດ ແລະ ວິຊາການເຕັກນິກເກັບກູ້ລະເບີດ ຍັງບໍ່ທັນລວມສູນ ລວມທັງຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາເປັນຫຼັກສູດ ລບຕ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອສະໜອງການ

⁴ ເວບໄຊຂອງ ຄຊກລ, 16 ທັນວາ 2021

ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ແກ່ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ປະຕິບັດງານຢູ່ ສປປ ລາວ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

- ການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບຂອງການສຳຫຼວດ, ກວດກ້ ແລະ ທຳລາຍລະເບີດ ຍັງມີຄວາມຈຳກັດ, ທີ່ມີງານກວດກາຄຸນນະພາບພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ.

- ລະບຽບການຄຸ້ມຄອງການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງແຂງແຮງ ແລະ ມີປະສິດທິຜົນເທົ່າທີ່ຄວນ.

- ການຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍພັນທະຂອງສົນທິສັນຍາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງລະບອບການລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສົນທິສັນຍາໃນແຕ່ລະປີຍັງບໍ່ທັນເຮັດໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ.

- ການປະສານງານ, ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ໃນການກະກຽມ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບົດບັນທຶກຄວາມເຂົ້າໃຈ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ດີເທົ່າທີ່ຄວນ ລວມທັງການຄຸ້ມຄອງການນຳໃຊ້ງົບປະມານຂອງອົງການປະຕິບັດງານ.

3.4.2 ສິ່ງທ້າທາຍ

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ງົບປະມານ, ບຸກຄະລາກອນ, ພາຫະນະ, ອຸປະກອນ, ການພັດທະນາເຕັກນິກ-ເຕັກໂນໂລຊີ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຍັງຈຳກັດ ແລະ ມີຄວາມທ້າທາຍ.

- ການແຜ່ລະບາດຂອງພະຍາດໂຄວິດ-19, ໄພພິບັດ, ການປ່ຽນແປງສະພາບດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ອື່ນໆ ຍັງສືບຕໍ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ ກໍຄືການບັນລຸເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ ເວົ້າລວມ, ເວົ້າສະເພາະ ແມ່ນຍັງສືບຕໍ່ເປັນສິ່ງທ້າທາຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

3.4.3 ບົດຮຽນທີ່ຖອດຖອນໄດ້

ຜ່ານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ຕະຫຼອດໄລຍະ 10 ປີທີ່ຜ່ານມາ (2011-2020) ສາມາດສັງລວມໄດ້ບາງບົດຮຽນຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

- ເພີ່ມທະວີ ວຽກງານສຳຫຼວດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໃຫ້ສຳເລັດ ພ້ອມທັງເກັບກູ້ລະເບີດບ່ອນທີ່ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບສູງ (CHA) ໃນປີ 2030.

- ຮັບປະກັນປະສິດທິພາບຂອງການປະຕິບັດວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ລວມທັງການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນຢ່າງມີປະສິດຜົນ ເພື່ອສ້າງຄວາມເຊື່ອໝັ້ນແກ່ຜູ້ໃຫ້ທຶນ.

- ນິຕິກຳການຄຸ້ມຄອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເປັນເຄື່ອງມືທີ່ສຳຄັນ ໃຫ້ແກ່ທຸກພາກສ່ວນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ. ສະນັ້ນ, ການສ້າງ, ປັບປຸງນິຕິກຳ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ ກ່ຽວກັບວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກເຂົ້າສູ່ລະບົບ ແລະ ມີຈຸດສຸມ.

- ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພແມ່ນມາດຕະຖານຕົ້ນຕໍໜຶ່ງ ເພື່ອປ້ອງກັນການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກລບຕ ເປັນບັນຫາຈຳສຳຄັນ, ຈຶ່ງຈຳເປັນເອົາໃຈໃສ່ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງ, ປຸກຈິດສຳນຶກ ກ່ຽວກັບວຽກງານ ລບຕ ໃຫ້ທົ່ວເຖິງ ໂດຍສະເພາະ ບ່ອນປະຊາຊົນດຳລົງຊີວິດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຈາກ ລບຕ ຕົກຄ້າງ.

- ການມີສ່ວນຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນພື້ນຖານທີ່ສຳຄັນເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດວຽກງານ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ໃຫ້ມີຜົນສຳເລັດ.

- ການກຳນົດແຜນການບຸລິມະສິດ ທີ່ເປັນເອກະພາບ ເປັນປັດໄຈທີ່ສຳຄັນໃນການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກຳລບຕ ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມແຜນພັດທະນາ-ເສດຖະກິດສັງຄົມແຕ່ລະໄລຍະ, ຍົກສູງບົດບາດຂອງການຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ແລະ ການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຈະເຮັດໃຫ້ການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກມີປະສິດທິຜົນສູງຂຶ້ນ.

- ການພັດທະນາບຸກຄະກອນ ແລະ ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ອົງການປະຕິບັດງານແຫ່ງຊາດ, ຄະນະກຳມະການ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແຕ່ລະຂັ້ນ ຈະເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດ ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໄດ້ຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ມີຄວາມຍືນຍົງ.

- ການກຳນົດແຜນງານຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະຂອງສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ ແລະ ສິນທິສັນຍາກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນເຄື່ອງມືສຳຄັນເຮັດໃຫ້ປະຕິບັດພັນທະຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວບັນລຸເທື່ອລະກ້າວ.

- ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ເປັນຊ່ອງທາງໜຶ່ງຈະພັດທະນາວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການຍາດແຍ່ງທຶນຮອນ ແລະ ເຕັກນິກ-ວິຊາການຈາກບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ປະເທດຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ຈະເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລບຕ ໄວຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

III. ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ໄລຍະ 2021-2030 “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III”

1. ວິໄສທັດ

ຮອດປີ 2030, ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ດຳລົງຊີວິດທີ່ປອດໄພຈາກ ລບຕ ຫຼາຍຂຶ້ນ ປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ.

2. ຫຼັກການລວມ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ສ້າງຂຶ້ນໂດຍສອດຄ່ອງກັບແນວທາງນະໂຍບາຍ, ລັດຖະທຳມະນູນ, ກົດໝາຍ, ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ, ສິນທິສັນຍາ ແລະ ສັນຍາສາກົນ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ, ຮັບປະກັນຄວາມສະເໝີພາບ, ຍຸຕິທຳ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້, ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມື, ວິທີການທີ່ທັນໄໝ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ.

3. ເປົ້າໝາຍລວມ

ຮອດປີ 2030, ຮັບປະກັນໃຫ້ປະຊາຊົນ ດຳລົງຊີວິດ ໃນເຂດທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ ປອດໄພຈາກ ລບຕ, ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ມີປະສິດທິພາບ.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໄດ້ກຳນົດ 4 ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

ເປົ້າໝາຍ 1: ປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໄດ້ຮັບຮູ້ ແລະ ເຂົ້າໃຈດີເຖິງຄວາມອັນຕະລາຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ; ຊຸມຊົນມີຄວາມປອດໄພກວ່າເກົ່າ ແລະ ຫຼຸດຜ່ອນການການເສຍຊີວິດ;

ເປົ້າໝາຍ 2: ຜືນທີ່ດິນມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ;

ເປົ້າໝາຍ 3: ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອທັງໝົດ;

ເປົ້າໝາຍ 4: ການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ມີຄວາມຄ່ອງຕົວ, ວ່ອງໄວ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

4. ຄາດໝາຍສຸ່ຊິນ

ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2030 ສຸ່ຊິນໃຫ້ບັນລຸຄາດໝາຍຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

ຄາດໝາຍ 1: ຮັບປະກັນໃຫ້ຫຼຸດຈຳນວນຜູ້ຖືກບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃຫ້ ຕໍ່າກວ່າ 380 ຄົນ (ສະເລ່ຍໃຫ້ຕໍ່າກວ່າ 38 ຄົນຕໍ່ປີ);

ຄາດໝາຍ 2: ດຳເນີນການສຳຫຼວດ ເພື່ອກຳນົດພື້ນທີ່ ລບຕ ໃຫ້ໄດ້ 250.000 ເຮັກຕາ;

ຄາດໝາຍ 3: ດຳເນີນການກວດກູ້ ລບຕ ເພື່ອໃຫ້ພື້ນທີ່ດິນມີຄວາມປອດໄພ ຈາກ ລບຕ ໃຫ້ໄດ້ 100.000 ເຮັກຕາ ເພື່ອຕອບສະໜອງການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນກະສິກຳ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນພັດທະນາ;

ຄາດໝາຍ 4: ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ໃຫ້ໄດ້ຈຳນວນ 11.400 ຄົນ ພ້ອມທັງພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ກັບຄືນສູ່ສັງຄົມ

ຄາດໝາຍ 5: ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງໄດ້ເຊື່ອມສານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ.

5. ຍຸດທະສາດ

5.1 ຍຸດທະສາດ 1: ຊຸມຊົນມີຄວາມປອດໄພ ແລະ ຈຳນວນການເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຫຼຸດລົງ.

ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 1: ສົ່ງເສີມການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພເພື່ອເຮັດໃຫ້ຊຸມຊົນມີຄວາມປອດໄພ.

1.1 ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ ໃຫ້ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ດ້ວຍຫຼາຍວິທີ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ການສົດສອນໃນໂຮງຮຽນ, ສື່ສັງພິມ, ວິທະຍຸ, ໂທລະພາບ, ທິມງານໂຄສະນາເຄື່ອນທີ່, ອາສາສະໝັກບ້ານ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຊຸມຊົນ.

1.2 ສ້າງເຄື່ອງມືເພື່ອວັດແທກຄວາມຮັບຮູ້, ການປ່ຽນແປງພຶດຕິກຳ ທີ່ສາມາດຫຼີກລ່ຽງການເກີດອຸປະຕິເຫດ ຈາກ ລບຕ (KAP).

1.3 ກຳນົດຮູບແບບ ແລະ ເນື້ອໃນຂອງການສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

1.4 ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງລະບຽບການ ກ່ຽວກັບການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ.

5.2 ຍຸດທະສາດ 2: ເກັບກູ້ລະເບີດອອກຈາກພື້ນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງສູງໃຫ້ມີຄວາມປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 2: ຈັດຕັ້ງການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

2.1 ພັດທະນາລະບົບການສ້າງແຜນການ ແລະ ການກຳນົດບຸລິມະສິດແຫ່ງຊາດ.

2.2 ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ອົງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ເຊັ່ນ: ໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດ, ກອງກວດກູ້ ລບຕ ເພື່ອມະນຸດສະທຳກອງທັບ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານອື່ນໆ.

2.3 ພັດທະນາເຄື່ອງມື ແລະ ວິທີການເພື່ອກຳນົດຕົ້ນທຶນຂອງການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ເພື່ອຮັບປະກັນປະຕິບັດງົບປະມານມີປະສິດທິຜົນ.

2.4 ຍົກສູງຄວາມອາດສາມາດໃນການເກັບກູ້ລະເບີດ.

2.5 ດຳເນີນການ ສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

2.6. ກຳນົດກົນໄກຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຂອງການນຳໃຊ້ທີ່ດິນໄລຍະສັ້ນ, ໄລຍະຍາວ ເພື່ອຮັບປະກັນການນຳໃຊ້ພື້ນທີ່ດິນທີ່ປອດໄພຢ່າງມີປະສິດທິຜົນ.

5.3 ຍຸດທະສາດ 3: ຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຊີວິດການເປັນຢູ່ທີ່ດີ ໃນສັງຄົມ.

ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 3: ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກ ລບຕ ໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມແຜນການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດມີຊີວິດທີ່ດີໃນສັງຄົມ ແລະ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງປະເທດ.

3.1 ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ໃນເວລາເກີດອຸປະຕິເຫດຈາກ ລບຕ ຢ່າງຮີບດ່ວນ ແລະ ທັນການ.

3.2 ໃຫ້ການປິ່ນປົວແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດຈາກອຸປະຕິເຫດ ລບຕ ພ້ອມທັງ ພື້ນຟູດ້ານຮ່າງກາຍ ແລະ ຈິດໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າ ໃຫ້ສາມາດກັບຄືນສູ່ຄອບຄົວ ແລະ ສັງຄົມ.

3.3 ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ໃຫ້ແກ່ຄົນພິການທີ່ເປັນຜູ້ເຄາະຮ້າຍຈາກ ລບຕ ແລະ ຄອບຄົວ ດ້ວຍການສະໜອງການສຶກສາ, ການຝຶກວິຊາຊີບ, ການມີວຽກເຮັດງານທຳໃນວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ ແລະ ຂະແໜງການອື່ນ.

3.4 ປັບປຸງລະບຽບການ ແລະ ນະໂຍບາຍການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ຈາກ ລບຕ ໃຫ້ເປັນລະບົບ.

3.5 ປັບປຸງກົນໄກ ແລະ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ກ່ຽວກັບການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງ ການສາທາລະນະສຸກ, ແຮງງານ ແລະ ສະຫວັດດີການສັງຄົມ, ສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ.

5.4 ຍຸດທະສາດ 4: ຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢ່າງປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

ແຜນວຽກຈຸດສຸມ 4: ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກມີຄວາມວ່ອງໄວ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ຊັດເຈນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ແລະ ສາກົນ.

4.1 ປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງບໍລິຫານ, ການປະສານງານ, ລະບຽບການ ແລະ ການເຊື່ອມສານ ວຽກງານ ລບຕ ເຂົ້າໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ແລະ ວຽກງານຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ ແຕ່ສູນກາງຮອດທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ມີຄວາມກົມກຽວ, ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

4.2 ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານຄຸ້ມຄອງຄຸນນະພາບ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

4.3 ຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້ ແລະ ບຳລຸງຮັກສາຖານຂໍ້ມູນແຫ່ງຊາດ IMSMA, ຂໍ້ມູນຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ (LVIS) ແລະ ຂໍ້ມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃຫ້ມີຄວາມຄົບຖ້ວນ ແລະ ຊັດເຈນ.

4.4 ພັດທະນາເຄື່ອງມືການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ລະບົບການເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ການຢັ້ງຢືນ ແລະ ການວິໄຈ, ການລາຍງານ ລວມທັງການເຜີຍແຜ່ຂໍ້ມູນ ໂດຍສອດຄ່ອງກັບນະໂຍບາຍຂອງ ຄຊກລ.

4.5 ສ້າງ ແລະ ພັດທະນາບຸກຄະລາກອນທາງດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ, ພ້ອມທັງສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ສູນຝຶກອົບຮົມແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາ ລບຕ.

4.6 ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດພັນທະສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ ລວມທັງ ປະກອບຂໍ້ມູນ ເພື່ອສະເໜີຂໍ້ຕໍ່ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ມາດຕາ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາດັ່ງກ່າວ.

4.7 ຈັດຕັ້ງສະເໜີສະຫຼອງວັນສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ, ວັນລະນຶກ 4 ເມສາ ວັນສາກົນ ໂຄສະນາຕາມລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ.

4.8 ສ້າງທຳຜິດພາດພັນລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອສຶກສາອົບຮົມເຢົາວະຍົນຄົນຮຸ່ນຫຼັງ ກ່ຽວກັບຜົນຮ້າຍຂອງລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ເປັນແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທາງປະຫວັດສາດ.

IV. ມາດຕະການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ "ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III" ໃຫ້ມີຜົນສໍາເລັດຢ່າງເປັນຮູບປະທໍາ, ຈະສຸມໃສ່ປະຕິບັດມາດຕະການສໍາຄັນ ດັ່ງນີ້:

1. ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການປະສານງານ

ລັດຖະບານ ເປັນຜູ້ຄຸ້ມຄອງວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງ ແລະ ເປັນເຈົ້າການປະສານສົມທົບກັບບັນດາກະຊວງ, ຂະແໜງການຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ໃຫ້ມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນ.

1.1 ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ແມ່ນການຈັດຕັ້ງໜຶ່ງທີ່ມີພາລະບົດບາດ ເປັນເສນາທິການໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ຊີ້ນຳ ແລະ ປະສານງານກັບບັນດາຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຜັນຂະຫຍາຍ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ.

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນສູນກາງ;
2. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນແຂວງ;
3. ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນເມືອງ;
4. ຕາໜ່າງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນບ້ານ.

1.2 ກົນໄກການປະສານງານ, ການເຊື່ອມສານບົດບາດຍິ່ງ-ຊາຍ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ

ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ "ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III" ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຢ່າງມີປະສິດທິພາບ ແລະ ປະສິດທິຜົນສູງ ຈະໄດ້ມີກົນໄກການປະສານງານ ຢ່າງກົມກຽວ ດັ່ງນີ້:

1). ຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນສູນກາງ ເປັນຈຸດປະສານງານປະຈຳວັນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ ເສັ້ນທາງສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ສະບັບນີ້, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ ແລະ ລາຍງານຄວາມຄືບໜ້າການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເປັນປະຈຳ. ຫ້ອງການ (ກອງເລຂາ) ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນສູນກາງ, ຂັ້ນແຂວງ, ຂັ້ນເມືອງ ແລະ ຕາໜ່າງຂັ້ນບ້ານ ເປັນຈຸດປະສານງານກັບພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ, ພ້ອມທັງສະຫຼຸບ, ລາຍງານ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວໃຫ້ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຂັ້ນຂອງຕົນ ເປັນປົກກະຕິ.

2). ກອງປະຊຸມກຸ່ມຂະແໜງການຂອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ (SWG) ເປັນ ເວທີເປີດກວ້າງ ລະຫວ່າງ ພາກລັດ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ ໃນການ ປຶກສາຫາລື, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການກຳນົດທິດທາງແຜນການ ກ່ຽວກັບວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜົນຂອງກອງປະຊຸມໂຕະມົນ (RTM).

3). ກອງປະຊຸມກຸ່ມວິຊາການ ກ່ຽວກັບວຽກງານໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກ ລບຕ, ການ ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ-ກວດກຸ້ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ-ຂ່າວສານ ເປັນເວທີລະດັບວິຊາການ ລະຫວ່າງ ພາກລັດ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ ໃນການປຶກສາຫາລື, ການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ແລະ ການກຳ ນົດແຜນການ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຜົນຂອງກອງປະຊຸມກຸ່ມຂະແໜງການ ໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານແຫ່ງ ຊາດ ກ່ຽວກັບການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.

4). ບົດບາດຍິງຊາຍ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນໃນວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເຊິ່ງຈະໄດ້ ເຊື່ອມສານເຂົ້າໃນແຜນງານ ແລະ ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ, ການມີຂໍ້ມູນແຍກເພດ ແລະ ອາຍຸ, ພ້ອມທັງການ ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງເພດຍິງໃນການກຳນົດແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.

5). ສປປ ລາວ ແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາປະເທດທີ່ມີມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ສິ່ງແວດລ້ອມ ຊຶ່ງການປະຕິບັດງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ ແລະ ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມ.

2. ງົບປະມານ ແລະ ການລະດົມທຶນສະໜັບສະໜູນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ສະບັບນີ້ ຄາດຫວັງຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນ ຈາກພາກລັດ, ເອກະ ຊົນ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຂອງຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໂດຍມີການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນ ແລະ ງົບປະມານ ຢ່າງໂປ່ງໃສ, ກວດສອບໄດ້ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ບັນດາຄາດໝາຍ ມີປະສິດທິຜົນສູງສຸດ.

3. ການຮ່ວມມືກັບບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ

ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນທີ່ສຸດຕໍ່ຜົນສຳເລັດຂອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຍຸດທະສາດ ແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ເປັນການປະກອບສ່ວນຢ່າງຕັ້ງໜ້າ ທາງດ້ານງົບປະມານ, ເຕັກນິກວິຊາການ, ເຄື່ອງມືອຸປະກອນ, ການສ້າງ ຂີດຄວາມສາມາດ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດບັນດາຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນວຽກຈຸດສຸມ.

ການເຊື່ອມສານຄາດໝາຍຜົນໄດ້ຮັບຂອງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເຂົ້າໃນວາລະຂອງ ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງຈະເປັນການສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ແກ່ການເພີ່ມທືນໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງໃນ 10 ປີຂ້າງໜ້າ ດ້ວຍການນຳໃຊ້ເວທີກອງປະຊຸມໃນລະດັບສາກົນ, ພາກພື້ນ, ລະດັບຊາດ ໃນຮູບແບບຫຼາຍຝ່າຍ, ສອງຝ່າຍ ແລະ ກອງປະຊຸມກຸ່ມຂະແໜງການ ແລະ ວິຊາການ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບວຽກງານ ລບຕ ເປັນເວທີທີ່ສຳຄັນຕົ້ນຕໍ ໃນການ ຍາດແຍ່ງການຮ່ວມມື ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

4. ຄວາມຍືນຍົງ

ຄວາມຍືນຍົງຂອງວຽກງານເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຢູ່ ສປປ ລາວ ມີຄວາມສໍາຄັນ ແລະ ຈໍາເປັນ ເນື່ອງ ຈາກວ່າລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຍັງມີຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍທີ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການດໍາລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ ບັນດາເຜົ່າ ແລະ ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງປັດໄຈສໍາຄັນຕົ້ນຕໍແມ່ນ ການມີແຫຼ່ງທຶນທີ່ ພຽງພໍ ຈາກທຸກພາກສ່ວນໃນສັງຄົມ, ມີຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ມີຜະນິດການຊ່ຽວຊານຂັ້ນສູງໃນສໍາຫຼວດ, ກວດກ້ ແລະ ທຳລາຍ ຢ່າງພຽງພໍ ແລະ ການມີຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນຂອງສັງຄົມ ລວມທັງການນໍາໃຊ້ທີ່ດິນທີ່ປອດໄພ ຈາກ ລບຕ ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ.

5. ການສ້າງຈິດສໍານຶກ ແລະ ສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນສູນກາງ ເປັນໃຈກາງໃນການໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ໃຫ້ບັນດາຂະແໜງການ ຂອງລັດ ແລະ ພາກສ່ວນຕ່າງໆໃນສັງຄົມຢູ່ ຂັ້ນສູນກາງ, ແຂວງ, ເມືອງ ແລະ ບ້ານ ໃຫ້ມີຄວາມຮັບຮູ້, ເຂົ້າໃຈ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ.

ຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກແຕ່ລະຂັ້ນ ແລະ ບັນດາກະຊວງ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຈະໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ສົ່ງເສີມຂີດຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການ ແລະ ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບວຽກງານການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ສາມາດຈັດຕັ້ງຜັນຂະຫຍາຍຢ່າງມີປະສິດທິ ຜົນ.

6. ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ

ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ ເສັ້ນທາງກ້າວສູ່ຄວາມປອດໄພ III” ສະບັບນີ້, ບັນດາຂະແໜງການ ແລະ ຫ້ອງການຄະນະກຳມະ ການຄຸ້ມຄອງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນສູນກາງ ຈະໄດ້ຄົ້ນຄວ້າສ້າງແຜນການ, ແຜນງານ, ໂຄງການ ແລະ ງົບປະມານ ແຕ່ລະໄລຍະ.

ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ຕ້ອງສະແດງໃຫ້ເຫັນຜົນໄດ້ ຮັບຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆຂອງບັນດາຄາດໝາຍຍຸດທະສາດ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຄືບໜ້າໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕົວຈິງ.

ບັນດາຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຈະໄດ້ສະໜັບສະໜູນການປະເມີນຜົນກາງສະໄໝ ແລະ ໄລຍະທ້າຍສະໄໝຂອງ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ສະບັບນີ້ ໂດຍຈະມີກອງປະຊຸມຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງການແກ້ໄຂບັນຫາ ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂັ້ນສູນກາງ ແລະ ຂັ້ນແຂວງ, ກອງປະຊຸມກຸ່ມຂະແໜງການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (SWG) ຮ່ວມກັບຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ເພື່ອແລກປ່ຽນຜົນໄດ້ຮັບຂອງການປະເມີນກາງ ສະໄໝ ແລະ ທ້າຍສະໄໝໃນປີ 2030.

ຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ “ ເສັ້ນທາງຄວາມປອດໄພ III” ຈະປະກອບດ້ວຍແຜນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດທີ່ກຳນົດລາຍລະອຽດບັນດາກິດຈະກຳ ແລະ ກຳນົດເວລາໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ເຊິ່ງຈະມີ ຕາຕະລາງຕິດຕາມ ຢ່າງລະອຽດເພື່ອປະເມີນຄວາມຄືບໜ້າ

ຂອງແຕ່ລະກິດຈະກຳ ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຕາມຕົວຊີ້ວັດ ທີ່ພົວພັນກັບຕົວຊີ້ວັດຂອງເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ.

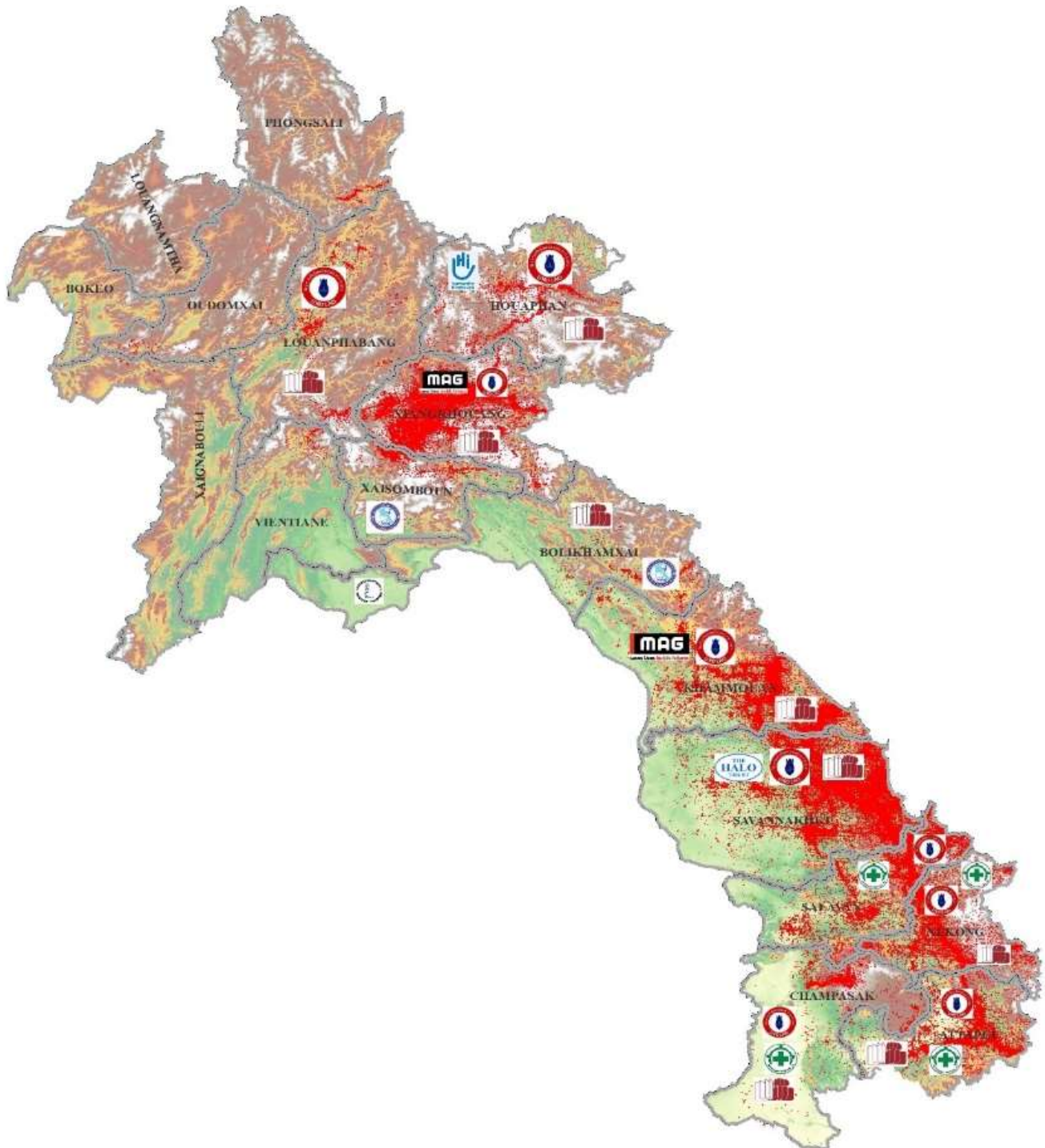
ການປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ດ້ວຍວິທີການ ດ້ານປະລິມານ ແລະ ຄຸນນະພາບ ເພື່ອປະເມີນແຕ່ລະໄລຍະ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ໃຫ້ຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ, ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອົງການປະຕິບັດງານ ເພື່ອຮັບຮູ້ ແລະ ນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການປັບປຸງບັນດາກິດຈະກຳໃນໄລຍະ.

ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້: (ກ) ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຕາມແຜນການ; (ຂ) ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ສ້າງຜົນປະໂຫຍດແກ່ປະຊາຊົນ; (ຄ) ສ້າງລາຍໄດ້ໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ; (ງ) ສາມາດຕິດຕາມ ແລະ ກຳນົດບັນຫາແຕ່ຫົວທີ່ເພື່ອວາງມາດຕະການແກ້ໄຂ.

ຫຼັກການຕົ້ນຕໍຂອງການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ມີດັ່ງນີ້:

- **ສຸມໃສ່ຜູ້ໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດ:** ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຈະຕ້ອງອອກແບບໃຫ້ແທດ ແລະ ໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງອົງການກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ປະຊາຊົນກຸ່ມເປົ້າໝາຍ.
- **ຄວາມເປັນເຈົ້າການຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ການມີສ່ວນຮ່ວມ:** ການຕິດຕາມກວດກາ ແລະ ການປະເມີນຜົນຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມຂອງທຸກພາກສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງທັງສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງ ຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາຕາມຄວາມເໝາະສົມ.
- **ຄວາມຮັບຜິດຊອບ, ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການ:** ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສ, ມີຂໍ້ມູນທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ເຊື່ອຖືໄດ້ ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການນຳນິດນະໂຍບາຍ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງການຊ່ວຍເຫຼືອ ເພື່ອການພັດທະນາ.
- **ການເຊື່ອມສານ ແລະ ຄວາມກົມກຽວ:** ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນແມ່ນສາມາດສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກິນໄກການປະເມີນຜົນທີ່ມີຢູ່ ແລະ ຈະເຫັນໄດ້ເຖິງການເຊື່ອມໂຍງ ລະຫວ່າງ ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ແລະ ນະໂຍບາຍ ຂອງຂະແໜງການກ່ຽວຂ້ອງ.
- **ຄວາມຍືນຍົງ:** ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຕ້ອງສາມາດກຳນົດເຖິງຄວາມຕ້ອງໃນການຮ່ວມມື ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ແຕ່ລະໄລຍະ.
- **ຄວາມເປັນເອກະພາບ:** ການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມເປັນເອກະພາບກັບທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.
- **ການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງຊາຍ:** ລະບົບການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຕ້ອງຍົກໃຫ້ເຫັນ ການສົ່ງເສີມບົດບາດຍິງຊາຍ.

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ແຜນທີ່ການຖິ້ມລະເບີດ ຂອງ ສ. ອາເມລິກາ ຢູ່ ສປປ ລາວ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສຽງໄຟ ໄລຍະ 2011-2020

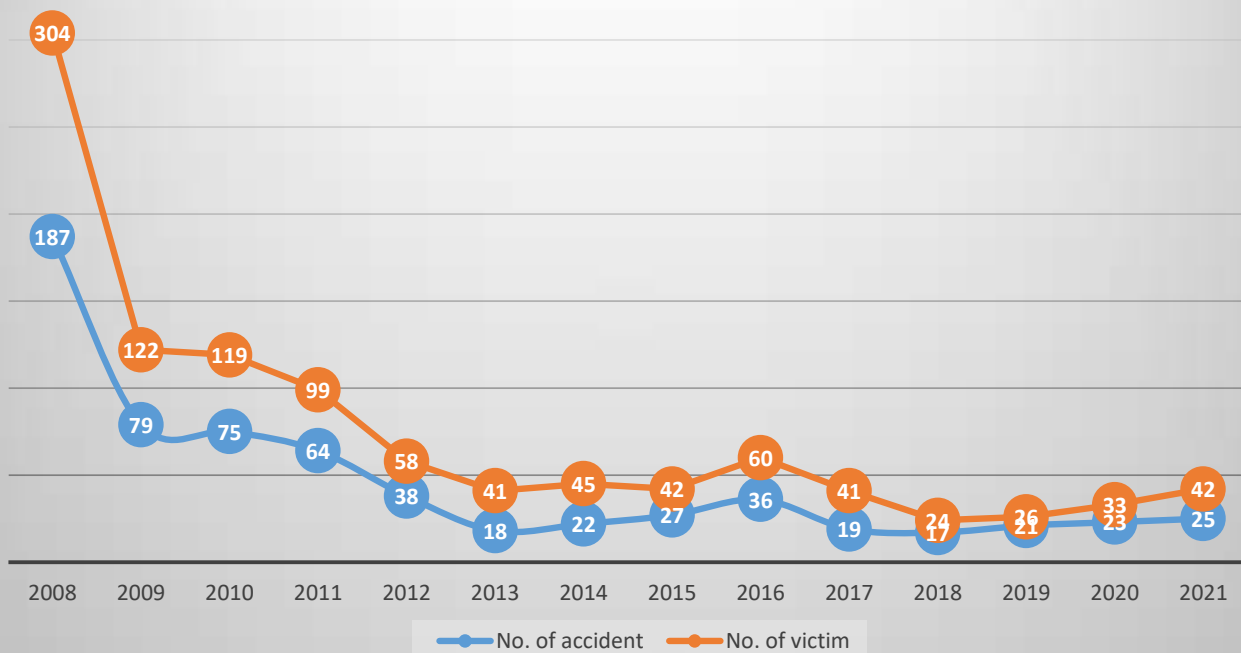
ຊື່ແຂວງ	ບ້ານ	ເທື່ອບ້ານ	ຍິງ	ຊາຍ	ລວມ
ນະຄອນວຽງຈັນ	2	4	271	300	571
ຜົ້ງສາລີ	49	90	4,733	5,222	9,955
ຫຼວງນ້ຳທາ	1	2	109	141	250
ຫຼວງພະບາງ	319	962	107,401	104,292	211,693
ຫົວພັນ	394	1,894	209,729	199,624	409,353
ຊຽງຂວາງ	350	2,878	152,187	157,602	309,789
ວຽງຈັນ	3	6	488	718	1,206
ບໍລິຄຳໄຊ	75	193	21,064	20,405	41,469
ຄຳມ່ວນ	321	2,602	164,039	172,369	336,408
ສະຫວັນນະເຂດ	438	4,032	194,640	184,012	378,652
ສາລະວັນ	345	1,604	90,670	88,534	179,204
ເຊກອງ	192	1,516	102,216	96,214	198,430
ຈຳປາສັກ	203	1,239	87,334	86,323	173,657
ອັດຕະປື	140	1,826	135,387	150,229	285,616
ໄຊສົມບູນ	7	14	2,509	2,659	5,168
ລວມທັງໝົດ	2,839	18,862	1,272,777	1,268,644	2,541,421

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3: ຕົວເລກຜູ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດ ຈາກ ລບຕ

ຈຳນວນອຸປະຕິເຫດ ແລະ ຜູ້ບາດເຈັບ ແລະ ເສຍຊີວິດຈາກ ລບຕ ຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ, 2021-2020										
ປີ	ຈຳນວນຄັ້ງ	ບາດເຈັບ				ເສຍຊີວິດ				ລວມ
		ໃຫຍ່ຊາຍ	ເດັກຊາຍ	ໃຫຍ່ຍິງ	ເດັກຍິງ	ໃຫຍ່ຊາຍ	ເດັກຊາຍ	ໃຫຍ່ຍິງ	ເດັກຍິງ	
2011	64	30	36	9	4	6	14	0	0	99
2012	38	15	15	11	2	6	6	1	2	58
2013	18	9	12	2	5	5	7	0	1	41
2014	22	8	9	5	7	4	12	0	0	45
2015	27	15	16	1	1	6	2	1	0	42
2016	36	18	24	3	5	2	8	0	0	60
2017	19	12	8	11	6	3	0	0	1	41
2018	17	5	6	4	6	2	1	0	0	24
2019	21	5	4	2	5	8	1	1	0	26
2020	23	12	10	2	2	5	2	0	0	33
ລວມທັງໝົດ	285	129	140	50	43	47	53	3	4	469

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4 : ເສັ້ນສະແດງຈຳນວນການເກີດອຸປະຕິເຫດ ແລະ ຜູ້ເຄາະຮ້າຍ ແຍກເປັນປີ

ເສັ້ນສະແດງ ຈຳນວນການເກີດອຸປະຕິເຫດ ແລະ ຜູ້ເຄາະຮ້າຍ ແຍກເປັນປີ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 5: ການກວດກຳ ແລະ ທຳລາຍ ລບຕ

ແຂວງ	ເນື້ອທີ່ ກະສິກຳ (ຮຕ)	ເນື້ອທີ່ ພັດທະນາ (ຮຕ)	ລວມ (ຮຕ)	ປີ້ມ ໃຫຍ່	ປີ້ມປີ	ມີນ	ລະເບີດອື່ນໆ	ລວມ ລບຕ
ນະຄອນວຽງຈັນ	0	134	134	1	116	0 -	0	117
ຜົ້ງສາລີ	0	0	0	1	48	3	30	82
ຫຼວງນ້ຳທາ	0	9	9	0 -	0	0	1	1
ອຸດົມໄຊ	0	126	126	0	0	0	50	50
ບໍ່ແກ້ວ	0	80	80	2	0	0 -	0	2
ຫຼວງພະບາງ	1,397	610	2,007	42	20,208	101	124,539	144,890
ຫົວພັນ	1,974	259	2,233	29	32,665	72	13,108	45,874
ຊຽງຂວາງ	8,225	998	9,223	71	195,525	51	62,171	257,818
ວຽງຈັນ	0	62	62	4	0	0	123	127
ບໍລິຄຳໄຊ	584	2,380	2,964	15	6,377	4	2,473	88,869
ຄຳມ່ວນ	4,685	1,020	5,705	157	73,964	5	41,156	115,282
ສະຫວັນນະເຂດ	6,926	1,385	8,311	468	117,148	150	50,171	167,937
ສາລະວັນ	3,736	571	4,307	230	64,562	44	28,586	93,422
ເຊກອງ	2,247	1,033	3,280	166	45,968	46	12,030	58,210
ຈຳປາສັກ	2,403	1,389	3,792	35	38,449	81	16,864	55,429
ອັດຕະປື	3,178	1,426	4,604	106	60,650	12	6,317	67,085
ໄຊສົມບູນ	493	1,188	1,681	5	235	10	1,903	2,153
ລວມທັງໝົດ	35,848	11,286.39	48,518	1,332	635,727	579	359,522	1,097,348

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 6: ຕາຕະລາງໂຄງການ ແລະ ງົບປະມານ ແຕ່ເດືອນ ມັງກອນ 2022

ລ/ດ	ຊື່ໂຄງການ	ງົບປະມານ	ບ່ອນຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ
01	ຊື່ ໂຄງການ: ໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໄລຍະ II ຢູ່ ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ 2. ສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 3. ກວດກູ້ ລບຕ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2022	546,000 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ (ເມືອງ ອາດສະພັງທອງ ແລະ ເມືອງເຊໂປນ)
02	ຊື່ ໂຄງການ: ການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕຶກຄ້າງ ຢູ່ ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພແກ່ຊຸມຊົນ 2. ສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 3. ສຳຫຼວດດ້ານວິຊາການ 4. ທຳລາຍລະເບີດ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2022-2023	15,500,000 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ສະຫວັນນະເຂດ - ເມືອງອາດສະພັງທອງ - ເມືອງ ນອງ - ເມືອງ ພະລານໄຊ - ເມືອງ ຝົນ - ເມືອງ ເຊໂປນ - ເມືອງ ວິລະບູລີ - ເມືອງ ອາດສະພອນ - ເມືອງ ຈຳພອນ - ເມືອງ ອຸທຸມພອນ - ເມືອງ ສອງຄອນ - ເມືອງ ທ່າປາງທອງ - ເມືອງ ໄຊບູລີ - ເມືອງ ໄຊພູທອງ - ເມືອງ ຊົນນະບູລີ
03	ຊື່ ໂຄງການ: ການສຳຫຼວດລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕຶກຄ້າງ ໄລຍະ V ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 2. ສຳຫຼວດດ້ານວິຊາການ 3. ທຳລາຍລະເບີດ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2022-2023	15,415,365 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຈຳປາສັກ, ເຊກອງ ແລະ ອັດຕະປື
04	ຊື່ ໂຄງການ: ໂຄງການກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕຶກຄ້າງ ໄລຍະ III ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ 2. ສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 3. ທຳລາຍລະເບີດ	1,079,855 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຄຳມ່ວນ (ເມືອງ ປົວລະພາ, ເມືອງ ຍົມ)

	ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2022		ມະລາດ, ເມືອງ ມະຫາໄຊ ແລະ ເມືອງ ໄຊບົວທອງ)
05	ຊື່ ໂຄງການ: ສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກຸ້ ຜົນກະທົບ ຈາກລະເບີດລູກຫວ່ານ ໄລຍະ VII ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ສຳຫຼວດດ້ານວິຊາການ 2. ກວດກຸ້ ລບຕ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2022	667,096 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຄຳມ່ວນ (ເມືອງ ບົວລະພາ)
06	ຊື່ ໂຄງການ: ເກັບກູ້ລະເບີດລູກຫວ່ານ ແລະ ລະເບີດຊະນິດອື່ນໆ ທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ໃນຊຸມຊົນທຸກຍາກ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ກວດກຸ້ ລບຕ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2022	227,273 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຄຳມ່ວນ ເມືອງ ບົວລະພາ
07	ຊື່ ໂຄງການ: ສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນ ແຕກ ໄລຍະ II ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ 2. ການສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 3. ການສຳຫຼວດດ້ານວິຊາການ 4. ກວດກຸ້ ລບຕ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2022-2023	15,500,000 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຊຽງຂວາງ - ເມືອງ ໜອງແຮດ, - ເມືອງ ຄູນ, - ເມືອງ ຜາໄຊ, - ເມືອງ ແປກ, - ເມືອງ ພູກຸດ, - ເມືອງ ຄຳ - ເມືອງ ໝອກ
08	ຊື່ ໂຄງການ: ເກັບກູ້ລະເບີດແບບເຊື່ອມສານ ເພື່ອ ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ ຕົກຄ້າງກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ 2. ການສຳຫຼວດແບບບໍ່ແມ່ນວິຊາການ 3. ການສຳຫຼວດດ້ານວິຊາການ 4. ກວດກຸ້ ລບຕ 5. ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ 6. ສ້າງຄວາມອາດສາມາດຂອງພະນັກງານ ທ້ອງຖິ່ນ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2022-2024	586,540 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຜົ້ງສາລີ - ເມືອງ ໃໝ່ - ເມືອງ ຂວາ
09	ຊື່ ໂຄງການ: ລະວັງ ແລະ ຂະຫຍາຍຂອບເຂດການ ໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ກະຈາຍຂໍ້ມູນ ລບຕ ໃຫ້ແກ່ນັກຮຽນ 2. ພັດທະນາຄູ ໃຫ້ສາມາດສອນບົດຮຽນ ລບຕ	1,700,000 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຊຽງຂວາງ, ແຂວງ ຄຳ ມ່ວນ, ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ,ແຂວງ ສາລະວັນ ແລະແຂວງ ເຊກອງ

	3. ພັດທະນາເຄື່ອງມືເພື່ອສົ່ງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່ຊົນຊຸມ 4. ຂະຫຍາຍການໂຄສະນາສຶກສາ ຄວາມສ່ຽງໄພ ໂດຍຜ່ານພາຫະນະສື່ມວນຊົນ. ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2024		
10	ຊື່ ໂຄງການ: ສະໜັບສະໜູນການກວດກຸ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ການຕິຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນ ປະຕິບັດວຽກງານ ລບຕ 2. ສະໜອງວິຊາການແກ່ ສູນຝຶກອົບຮົມແຫ່ງຊາດ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານ ລບຕ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2024	5,669,928 ໂດລາ ສຫລ	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ແຂວງຫລວງພະບາງ, ແຂວງຫົວພັນ, ແຂວງ ຄຳມ່ວນ, ແຂວງ ສະ ຫວັນນະເຂດ, ແຂວງສາລະວັນ ແລະ ແຂວງອັດຕະປື
11	ຊື່ ໂຄງການ: ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ໄລຍະ III ເພື່ອປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ, ການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ, ການສຳຫຼວດ ແລະ ເກັບກູ້, ການຄຸ້ມຄອງຂໍ້ມູນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງນະພາບ. 2. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ກອງກວດກຸ້ມະນຸດສະທຳກອງທັບ 3. ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງແກ່ໂຄງການເກັບກູ້ລະເບີດແຫ່ງຊາດ ແລະ ຈັດຕັ້ງການສຳຫຼວດ ແລະ ກວດກຸ້ລະເບີດຢູ່ ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງ ຄຳມ່ວນ. ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2022-2024	25,000,000 ໂດລາ ສຫລ	15 ແຂວງ ຂອງ ສປປ ລາວ
12	ຊື່ ໂຄງການ: ຊ່ວຍເຫຼືອຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ ກິດຈະກຳຕົ້ນຕໍ: 1. ຝຶກອົບຮົມວິຊາຊີບແກ່ຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວຜູ້ຖືກເຄາະຮ້າຍ 2. ປັບປຸງຊີວິດການເປັນຜູ້ຂອງຜູ້ລອດຊີວິດ ແລະ ຄອບຄົວ ໄລຍະຂອງໂຄງການ: 2021-2023	2,500,000 ໂດລາ ສຫລ	ແຂວງ ຊຽງຂວາງ ແລະ ແຂວງ ຫົວພັນ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 7: ເອກະສານອ້າງອີງ

- ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ.
- ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍການເກືອດຫ້າມລະເບີດລູກຫວ່ານ, ສະເໜີຂໍ້ຕໍ່ມາດຕາ 4 ຂອງສິນທິສັນຍາ, ກະຊວງການຕ່າງປະເທດ.
- ສິນທິສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດທິຂອງຄົນພິການ.
- ເປົ້າໝາຍການພັດທະນາແບບຍືນຍົງ, ເປົ້າໝາຍທີ 18: ການດຳລົງຊີວິດທີ່ປອດໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ.
- ຖະແຫຼງການຂອງຢູເອັນເອກສະແຄັບ ວ່າດ້ວຍທິດສະວັດຂອງຄົນພິການ.
- ມາດຕະຖານສາກົນ ວ່າດ້ວຍລະເບີດຝັງດິນ (IMAS).
- ສິນທິສັນຍາ ວ່າດ້ວຍການລົບລ້າງທຸກຮູບແບບຂອງການຈຳແນກແມ່ຍິງ (CEDAW).
- ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ ສະບັບທີ 8 (2016 – 2020) ແລະ ສະບັບທີ 9 (2021-2025) ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ
- ແຜນຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດ ວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ (2011 – 2020) “ເສັ້ນທາງຄວາມປອດໄພ II”.
- ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການແຫ່ງຊາດເພື່ອຄົ້ນພົບ ເລກທີ 61/ນຍ, ລົງວັນທີ 16 ມີນາ 2009.
- ດຳລັດວ່າດ້ວຍການຈັດຕັ້ງ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ ເລກທີ 68/ນຍ, ລົງວັນທີ 12 ກຸມພາ 2018.
- ດຳລັດ ວ່າດ້ວຍການສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກເລກທີ 406/ນຍ ລົງວັນທີ 8 ພະຈິກ 2011.
- ແຜນປະຕິບັດງານປະຈຳປີ 2020 ຂອງຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງຢູ່ ສປປ ລາວ.
- ບົດປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກ “ເສັ້ນທາງຄວາມປອດໄພ II”.
- ບົດລາຍງານການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງການປະຕິບັດວຽກງານການໂຄສະນາສຶກສາຄວາມສ່ຽງໄພຈາກລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ມີນາ 2021.
- ແຜນງານການຮ່ວມມື ວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກຂອງ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ 2017 – 2021, ບົດປະເມີນຜົນກາງສະໄໝ ແລະ ການປະເມີນຜົນການປະກອບສ່ວນຂອງເອີລົບ.
- ບົດປະເມີນຜົນກາງສະໄໝການຄຸ້ມຄອງວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ, ມັງກອນ 2021.
- ບົດສະຫຼຸບປະຈຳວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ ແຕ່ 2010 ຫາ 2019,
- ຖະແຫຼງການວຽງຈັນ ວ່າດ້ວຍການຊ່ວຍເຫຼືອທີ່ມີປະສິດທິຜົນ.

- ການປະເມີນຜົນຂອງການປະກອບສ່ວນ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາໃນວຽກງານແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດຝັງດິນ ມັງກອນ 2016 ແລະ ບົດປະເມີນຜົນການປະກອບສ່ວນຂອງ ສປຊ ເພື່ອການພັດທະນາ ໃນການແກ້ໄຂບັນຫາ ລະເບີດຝັງດິນ ຢູ່ ສປປ ລາວ.
- ແຜນການກຳນົດບຸລິມະສິດ, ຂັ້ນຕອນ ແລະ ບົດຮຽນ ກ່ຽວກັບການເກັບກູ້ລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ, ສູນສາກົນເຊີແນວ ໃນການແກ້ໄຂລະເບີດຝັງດິນເພື່ອການພັດທະນາ.
- ເວບໄຊຂອງ ຫ້ອງການຄະນະກຳມະການຄຸ້ມແຫ່ງຊາດເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາລະເບີດບໍ່ທັນແຕກທີ່ຕົກຄ້າງ ຢູ່ ສປປ ລາວ (NRA Website: <https://www.nra.gov.la>).